

Mateřská škola Brno, Hatě 19, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„Kolotoč zážitků“

Naše motto: *„Pomoz mi, abych to dokázal sám.“*

Aktualizace účinná k 1.9.2023

Obsah ŠVP

- 1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY**
- 2. CHAREKTERISTIKA ŠKOLY**
- 3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ**
 - 3.1 Věcné podmínky**
 - 3.2 Životospráva**
 - 3.3 Psychosociální podmínky**
 - 3.4 Organizace vzdělávání**
 - 3.4.1 Režim dne
 - 3.4.2 Provozní doba Mateřské školy
 - 3.4.3 Uzavření Mateřské školy v době hlavních a vedlejších prázdnin
 - 3.4.4 Distanční výuka při uzavření Mateřské školy
 - 3.5 Řízení Mateřské školy**
 - 3.6 Personální a pedagogické zajištění**
 - 3.7. Spoluúčast rodičů**
 - 3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**
 - 3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných**
 - 3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let**
- 4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ**
 - 4.1 Charakteristika tříd**
 - 4.2 Přijímání dětí**
- 5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU**
 - 5.1 Hlavní myšlenky programu – filozofie školy**
 - 5.2 Cíle vzdělávacího programu**
 - 5.3 Metody a formy vzdělávání**
- 6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH**
 - 6.1 Barevný podzim**
 - 6.2 Bílá zima**
 - 6.3 Zelené jaro**
 - 6.4 Veselé léto**
- 7. EVALUAČNÍ SYSTÉM**
- 8. SEZNAM PŘÍLOH**

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školy

Materská škola Brno, Hatě 19, příspěvková organizace

Adresa

Hatě 81/19, 621 00 Brno – Ivanovice

IČO

71012265

Ředitelka školy

Mgr. Daniela Sluková

Kontakty

+420 723 509 472 (ředitelka MŠ)

mshate@mshate-brno.cz

www.mshate-brno.cz

Zřizovatel školy

Statutární město Brno

Úřad městské části Ivanovice

Mácova 3

621 00 Brno

Číslo jednací

MSH19/3000/2019

Název programu

Kolotoč zážitků

ŠVP zpracovala

Mgr. Daniela Sluková ve spolupráci s pedagogickými pracovníci školy

ŠVP projednán na pedagogické radě

29. 8. 2019

Účinnost dokumentu

Od 1. 9. 2019

Platnost dokumentu

Do 31. 8. 2023

Aktualizováno dne

28. 8. 2023

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola v Brně-Ivanovicích zahájila svou činnost 6. 2. 1975 v adaptované vile. Budova je umístěna na konci velké zahrady v klidném prostředí přímo u lesa, asi 300 m od ulice Hatě.

V období od počátku činnosti Mateřské školy do roku 2003 – podle potřeb NV města Brna, Školského úřadu a obce byla střídavě jednotřídní a dvoutřídní. Dnem 1. 1. 2003 se MŠ Hatě stala příspěvkovou organizací – získala právní subjektivitu, jejímž statutárním zástupce je ředitelka Mateřské školy.

Zájem rodičů o přijetí dětí do MŠ již několik let převyšoval kapacitní možnosti. Proto byla v říjnu 2011 zahájena a červnu 2012 ukončena stavba nové budovy se 2 třídami a rekonstrukce stávající budovy. Dvoupodlažní budova Mateřské školy je koncipována na kapacitu 81 dětí, které jsou od září 2019 zařazovány do jedné věkově homogenní třídy pro „předškoláky“ (děti v posledním roce předškolního vzdělávání) a dvou věkově heterogenních tříd pro mladší děti. Třídy pro mladší děti jsou umístěny v nové budově Mateřské školy, třída pro předškoláky pak v budově původní.

Prostory školy jsou rozděleny na dvě budovy, které jsou spojeny krčkem, v němž je umístěn hlavní vchod do MŠ. V původní budově školy je umístěna třída pro děti v posledním roce předškolního vzdělávání, zázemí pro personál školy, šatny pro děti i personál a přípravná jídla. V nové budově jsou umístěny dvě třídy se šatnami pro děti a personál, přípravnou jídla a výdejnou stravy. Každá třída je rozdělena na hernu, kde také probíhá odpolední odpočinek dětí, oddělení pro individuální aktivity dětí, oddělení pro výtvarné činnosti. Ke každé třídě přiléhá dětská šatna, sociální zařízení i přípravná pokrmů.

Nedílnou součástí Mateřské školy je také školní zahrada, která je vybavena několika pískovišti, velkým množstvím herních prvků a dostatek prostoru pro spontánní pohybové činnosti dětí, relaxaci a pozorování přírody. Součástí zahrady je také přírodní učebna, vybavena altánem k posezení a klidovým aktivitám s dětmi a hmyzími domečky pro pozorování. V posledních letech byla vybudována zahradnická část školní zahrady, kde jsou umístěny vyvýšené záhony, na kterých si děti pěstují sezónní zeleninu a ovoce, a velký skleník. Všechny třídy mají přístup na dvě prostorné terasy.

Vzdělávání dětí je v kompetenci šesti předškolních pedagogů – učitelek, případně školního asistenta. V případě, že se u některého z dětí projeví speciální vzdělávací potřeby, zajistí Mateřská škola na základě doporučení Školského poradenského zařízení asistenta pedagoga.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Prostory Mateřské školy i jednotlivých tříd jsou dostatečně velké a umožňují vzdělávání dětí, jejich volnou hru, odpočinek i stravování. Každá třída má vlastní šatnu, hernu i sociální zařízení, které odpovídá požadavkům hygienických norem.

Nábytek pro děti odpovídá velikosti a potřebám dětí, vzdělávaných v MŠ. Pomůcky a herní vybavení včetně nábytku na třídách jsou průběžně doplňovány a obnovovány. Hračky a pomůcky jsou umístěny v dosahu dětí tak, aby byly přehledně rozděleny a ulehčily tak dětem orientaci mezi nimi. Třídy, chodby i šatny jsou vyzdobeny nástěnkami pro prezentaci výtvarných prací dětí, což díky nápaditosti a originalitě učitelek působí velmi esteticky.

Zahrada Mateřské školy disponuje několika pískovišti se zastíněním, zahradním domečkem, kuchyňkou a mnoha herními prvky (tematické lavičky autíčko a letadlo, Tři „nevěže“, dřevěné sošky ve tvaru lesních zvířat, amfiteátr, prolézačka housenka a další prvky přírodního charakteru), které splňují platné normy a předpisy. V roce 2020 proběhla úprava původních a instalace nových prvků v zahradě, spolufinancována z projektu Národního programu životního prostředí Výzva č. 7/2019.

Mateřská škola postupně prošla řadou rekonstrukcí:

- 2012 rekonstrukce staré budovy, přístavba nové budovy
- 2018 rekonstrukce části oplocení MŠ
- 2019 rekonstrukce zbylé části oplocení MŠ, rekonstrukce osvětlení přístupové cesty
- 2020 rekonstrukce školní zahrady a přístavba venkovního sociálního zařízení pro děti
- 2021 vybudování vzdělávací části školní zahrady s názvem Medový vrch (celoročně kvetoucí prostor s popisky hmyzu)

Výstavba vyvýšených záhonů pro pěstování sezónních plodin

- 2022 výstavba velkého skleníku pro pěstování skleníkových plodin
- 2023 plánovaná výstavba kurníku pro slepice
- 2024 plánovaná přístavba nového křídla budovy školy se speciálně pedagogickou třídou
- 2024/2025 plánovaná instalace solárních panelů na střechu školy

Návrhy na úpravu věcných podmínek:

- rozšíření herních prvků a prostor zahrady Mateřské školy v souladu s přírodním stylem zahrady

- zajištění bezpečnostních prvků v amfiteátru školy
- obohacení vybavení přírodní učebny a rozšíření didaktických prvků do zahrady v duchu EVVO
- přístavba budovy pro zvýšení kapacity školy a vybudování speciálně pedagogické třídy

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována pestrá, plnohodnotná a vyvážená strava, odpovídající platným normám a předpisům. Dodavatel stravy, Zdravý restaurant s.r.o., dodržuje zdravou technologii přípravy pokrmů a nápojů. Strava je dovážena dodavatelem, k výdeji připravována ve výdejně stravy a následně vydávána pracovníci pro výdej stravy na třídách z jídelního vozíku. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány dostatečné časové intervaly.

Děti jsou vedeny k samostatnosti v sebeobsluze, adekvátně jejich věku. Mladším dětem při sebeobsluze pomáhá personál, starší děti jsou vedeny k samostatné sebeobsluze. V případě potřeby je dětem poskytnuta nápomoc učitelky. Vše s důrazem na bezpečnost a hygienu. Děti jsou také vedeny ke kultuře stolování – nejmladší děti jedí pouze lžící (mají možnost si vybrat příbor, pokud jej umí používat), starší děti jsou vedeny k tomu, aby se naučily užívat příbor. Všechny děti v posledním roce předškolního vzdělávání jsou vedeny k užívání příboru. Děti nejsou do jídla nuceny, jsou motivovány k tomu, aby jídlo alespoň ochutnaly a pak se samy rozhodly, jestli v něm budou pokračovat, či ne.

Pitný režim dětí je zajištěn v průběhu celého dne čistou vodou, při jídle pak mají děti v souladu s jídelníčkem možnost výběru vody, čaje, ovocného džusu či mléka. Děti si samostatně, nebo s dopomocí, mohou nalít vodu z připravené nádoby na třídě do plastových hrníčků, které mají podepsané. Hrníčky jsou několikrát denně umývány.

V Mateřské škole je nastaven pravidelný režim dne, který je dodržován, v případě potřeby je ale možné jej aktuálně upravit podle vzniklé situace (školní výlet, nepříznivé počasí apod.), přičemž jsou respektovány aktuální potřeby dětí.

Pobyt venku je do denního programu zařazován denně v dopoledních, v případě příznivého počasí i odpoledních hodinách. Při nepříznivých atmosférických podmínkách (silný vítr, déšť, silný mráz, teplotní inverze, smog apod.) je pobyt venku dle uvážení učitelky zkracován, případně nahrazován pobytem v MŠ.

Denní aktivity jsou voleny tak, aby byl dětem poskytnut dostatek volného pohybu v budově i na zahradě Mateřské školy. Zároveň je brán ohled na individuální potřebu aktivit a odpočinku dětí.

Po obědě je každý den zařazen odpočinek, při kterém je dětem předčítána pohádka, pouštěna relaxační hudba apod. Děti, které při odpočinku neusnou, mohou vstát dříve a věnovat se klidovým aktivitám tak, aby nebudily odpočívající děti.

Samozřejmostí je pak možnost návštěv kamarádů v jiných třídách po konzultaci s učitelkou.

3.3 Psychosociální podmínky

Volnost dětí a jejich svoboda je vyvážena nezbytnou mírou omezení. Na začátku každého školního roku si děti ve spolupráci s učitelkami na třídách vytvářejí pravidla chování tak, aby se všichni cítili dobře.

Děti nikdy nejsou fyzicky trestány, je užíváno převážně pozitivní slovní hodnocení, pochvala, vzájemná pomoc a podpora, či pozitivní motivace. Pedagogové formují vzájemné vztahy ve třídě prosociálním směrem (prevence sociálně patologického chování a šikany).

Personál Mateřské školy vytváří klidné prostředí bez spěchu, shonu, či tlaku a neužívají negativní slovní komentáře (dospělý jde dětem vzorem). Při komunikaci s dětmi volí zaměstnanci školy takový postup, aby byla komunikace dětem příjemná, a podporují je v samostatnosti i sebeobsluze.

Všechny děti, které navštěvují Mateřskou školu, mají stejná práva i povinnosti, nikdo není upřednostňován, nebo znevýhodňován.

3.4 Organizace vzdělávání

3.4.1 Režim dne

6:30 – 8:30 Scházení dětí v jednotlivých třídách v souladu s týdenním rozpisem provozu tříd (děti v posledním roce předškolního vzdělávání se scházejí do 8:00)

6:30 – 8:30 Didakticky cílené individuální i skupinové činnosti (záměrné i spontánní učení), podle věku a možností dětí, volné hry, podle výběru dětí, volný výběr činností

8:00 – 12:00 Povinné vzdělávání dětí, plnění povinnou školní docházky

8:45 ranní kruh

9:00 – 9:15 Průběžná ranní přesnídávka

9:15 – 9:45 Řízené a spontánní, výchovně vzdělávací činnosti, vedené učitelkou

10:00 – 11:30 Pobyť venku

11:30 – 12:00 Osobní hygiena, příprava na oběd

12:00 – 12:30 Oběd

12:30 – 12:45 Osobní hygiena, příprava na odpočinek
12:30 – 14:00 Rozcházení dětí, které odchází po obědě z MŠ
12:45 – 14:30 Odpolední odpočinek
14:30 – 14:45 Vstávání dětí (děti nikdy nejsou násilím ze spánku buzeny), osobní hygiena
14:45 – 15:00 Postupná odpolední svačina
15:00 – 16:30 Hry, podle výběru dětí, činnosti pod vedením učitelky, individuální činnosti, v případě příznivého počasí pobyt venku. Rozcházení dětí ve třídách dle aktuálního rozpisu týdenního provozu tříd.

V případě příznivého počasí jsou dopolední i odpolední činnosti přesouvány ven, režim dne je možné upravit podle aktuální potřeby dětí.

3.4.2 Provozní doba Mateřské školy

Mateřská škola je s celodenní péčí, s provozem od 6:30 do 16:30. V době letních prázdnin je provoz Mateřské školy pouze první dva týdny v měsíci červenci.

Budovu Mateřské školy otevírá učitelka, od 6:30 se děti scházejí ve třídách podle aktuálního rozpisu týdenního provozu tříd tak, že první třída se otevírá v 6:30, druhá v 7:00, poslední třída zahajuje provoz v 7:30. Poté se děti v doprovodu paní učitelky rozcházejí do svých kmenových tříd (chtějí-li zůstat v jiné třídě, mohou). V případě příznivého počasí, jsou dopolední aktivity přesouvány na terasy jednotlivých tříd.

Po obědě odcházejí některé děti domů, děti, které odpočívají, již mají v hernách připravená svá lehátka. Při odpoledním odpočinku jsou dětem předčítány pohádky, zpívány ukolébavky, pouštěna relaxační hudba. Děti nejsou v žádném případě nuceny ke spánku. Děti, které neusnou, mají možnost po asi 20 minutách odpočinku vstávat a volit klidové aktivity tak, aby nerušily děti, které usnuly.

V odpoledních hodinách se děti na svých třídách věnují volným hrám, aktivitám s paní učitelkou, či individuálním činnostem. V případě příznivého počasí, jsou i odpolední aktivity přesouvány ven na terasy jednotlivých tříd, či školní zahradu.

Od 15:30 se děti ze tříd, kterým končí provoz postupně (v 15:30 a v 16:00) v doprovodu paní učitelky přesouvají do třídy s konečnou směnou, odkud se pak rozcházejí domů.

V případě příznivého počasí se děti rozcházejí ze zahrady Mateřské školy.

3.4.3 Uzavření Mateřské školy v době hlavních a vedlejších prázdnin

Provoz Mateřské školy je přerušován minimálně. K přerušení provozu Mateřské školy dochází zpravidla ve dnech vánočních svátků, v délce shodné s vánočními prázdninami na ZŠ. V době letních prázdnin bývá Mateřská škola v provozu zpravidla první dva týdny v červenci, o čemž jsou rodiče dětí vždy včas informováni. V době vedlejších prázdnin je provoz Mateřské školy upraven podle počtu docházejících dětí.

Čerpání řádné dovolené zaměstnanců školy se uskutečňuje průběžně s ohledem na případný snížený počet dětí (přednostně v době letních či vedlejších prázdnin, aby snížený počet zaměstnanců nenarušil provoz školy).

3.4.4 Distanční vzdělávání dětí v době uzavření Mateřské školy z důvodu prevence šíření onemocnění Covid-19

Od školního roku 2020/2021 je možné, v případě uzavření Mateřské školy z důvodu prevence šíření onemocnění Covid-19 děti vzdělávat distančně.

Distanční výuka pak spočívá ve formě elektronických vzdělávacích materiálů, které třídní učitelky společně vypracují na aktuální tematický blok v souladu se Školním vzdělávacím plánem, a Třídním vzdělávacím plánem. Materiály jsou pak zasílány rodičům formou emailové komunikace vždy v časovém předstihu tak, aby se rodiče stihli na výuku připravit. Případně je možné vést vzdělávání formou video konference.

Distanční výuka se v takovém případě bude týkat všech tříd Mateřské školy, nejen třídy Saviček, kde jsou děti v posledním roce předškolního vzdělávání, tedy plnící povinnou školní docházku.

3.5 Řízení Mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny školním řádem, vnitřními směrnicemi a náplní práce každého zaměstnance. Všichni zaměstnanci jsou o dění v Mateřské škole včas informováni. Pedagogické a provozní porady jsou svolávány v pravidelných intervalech.

Ředitelka Mateřské školy klade důraz na vzájemnou spolupráci, týmovost, respektování profesních i osobních odlišností a vytváření prostředí důvěry a vzájemné podpory. Myšlenky, názory a nápady všech zaměstnanců jsou přijímány, všichni zaměstnanci se podílí na dění v Mateřské škole. Ředitelka Mateřské školy průběžně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně hodnotí jednotlivé dílčí úspěchy a tím motivuje ke zvyšování kvality vykonávané práce.

Celý kolektiv zaměstnanců Mateřské školy se podílí na spolupráci s rodiči dětí, větší, či menší mírou podle záměru plánovaných akcí.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy. Navazuje spolupráci s blízkou Základní školou. V případě potřeby také spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pracovní kolektiv Mateřské školy tvoří 6 pedagogických a 3 provozní pracovníce, případně asistentka pedagoga a školní asistent. Všechny pedagogické pracovníce splňují požadovanou odbornou způsobilost, získanou středoškolským, nebo vysokoškolským vzděláním. Ředitelka Mateřské školy má vysokoškolské vzdělání v oboru Speciální pedagogika. Mezi provozními pracovníci jsou dvě uklízečky, jedna pracovníce na výdej stravy, případně školní asistentka.

Pedagogický kolektiv je tvořen učitelkami s dlouholetou praxí i mladšími učitelkami. Učitelky s dlouholetou praxí předávají mladším kolegyním svoje zkušenosti, a naopak od mladších kolegyň čerpají nové nápady a podněty.

Všichni zaměstnanci školy jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku.

V případě podezření, že dítě potřebuje péči specialisty (speciálně vzdělávací potřeby, péče speciálního pedagoga), předají zaměstnanci Mateřské školy rodičům odpovídající kontakty.

Pedagogické zaměstnankyně jsou průběžně vzdělávány v rámci DVPP, zaměstnankyně se také samy dále vzdělávají v rámci samostudia.

3.7 Spoluúčast rodičů

Vztahy mezi zaměstnanci Mateřské školy a rodiči dětí zakládáme především na vzájemné důvěře, toleranci, vstřícnosti, porozumění a ochotě spolupracovat. Stejně, jako je důvěra dětí, je i důvěra rodičů ke kolektivu pracovníků Mateřské školy pro školu velmi důležitá. Pravidelné předávání informací o dítěti, jeho pokrocích ve vzdělávání, zdravotním stavu, chování apod. rodičům je důležité a od školního roku 2022/2023 probíhá na individuálních konzultacích mezi učitelkami a rodiči. Pedagogové chrání soukromí rodiny a dítěte a jsou diskrétní (jedná se o důvěrné informace, se kterými pracují pouze ředitelka Mateřské školy a pedagogové). Všichni zaměstnanci Mateřské školy jednají s rodiči taktně a

ohleduplně. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a rodičům pomáhá v péči o jejich dítě.

Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v Mateřské škole děje, prostřednictvím osobního e-mailu, webových stránek Mateřské školy, nástěnky ve vstupu do hlavní budovy a na nástěnkách jednotlivých tříd. Nástěnky v šatnách jednotlivých tříd a v budově Mateřské školy jsou zdrojem informací o tom, na čem děti momentálně pracují a co vytvářely. Další předávání informací probíhá na třídních schůzkách a prostřednictvím krátkých rozhovorů při předávání dětí. Rodiče také mají možnost sjednat si osobní schůzku s učitelkou, kde mohou probrat individuální vývoj dítěte detailněji. Pedagogové informují rodiče o pokrocích a individuálních potřebách dítěte a společně hledají cíle pro jejich vzdělávání a výchovu. V případě potřeby nabízíme rodičům spolupráci se školským poradenským zařízením.

Mateřská škola pravidelně pořádá akce pro rodiče s dětmi, jako jsou zahájení školního roku, podzimní tvoření, vánoční dílničky, setkávání na rozsvěcení vánočního stromčeka na náměstí městské části, vystoupení dětí Mateřské školy na akci Ivanovické Vánoce, probouzení školní zahrady po zimě s táborákem, ohňové slavnosti spojené s táborákem, besídka ke dni matek, stužkování předškoláků, divadelní vystoupení rodičů dětí a další. Projeví-li rodiče zájem, mohou se podílet na vytváření programu školy.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dle definice tzv. školského zákona se dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami rozumí dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností, k uplatnění, nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrné opatření znamenají nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí, nebo jiným životním podmínkám dítěte. Jedná se tedy o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, děti nadané a děti s odlišného sociálně kulturního prostředí.

Mateřská škola se snaží o uspokojení základních i speciálních potřeb všech dětí, o vytvoření optimálních podmínek pro rozvoj jejich dovedností, schopností a osobnosti, k učení i komunikaci a dosažení jejich co největší možné samostatnosti. Respektujeme individuální potřeby všech dětí, zohledňujeme jejich individuální pracovní tempo a přizpůsobujeme jim pedagogické metody a přístupy.

Zjistí-li pedagog, že některé z dětí by mohlo mít speciálně vzdělávací potřeby, vypracuje pro něj ve spolupráci s rodiči plán pedagogické podpory (PLPP). Po uplynutí doby jeho realizace, společně s rodiči vyhodnotí jeho přínos a v případě potřeby doporučí odborné vyšetření.

U dětí, které mají přiznané podpůrné opatření, postupuje škola dle doporučení školského poradenského zařízení (vytváří individuální vzdělávací plán, zajišťuje mentální i personální podmínky vzdělávání, přizpůsobuje metody vzdělávání apod.). Všichni zaměstnanci, kteří s dítětem se speciálními potřebami pracují, jsou s těmito postupy seznámeni.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracují pedagogové se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky. Samozřejmou součástí je spolupráce nejen s rodiči dítěte, ale i s rodiči ostatních dětí.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Nadaným dítětem se dle vyhlášky 27/2016 Sb. rozumí dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Nadaným dítětem je třeba zajistit co nejlepší péči, odpovídající jejich předpokladům či nárokům.

U nadaných dětí je sledována převážně jejich živost, případně nižší míra potřeby spánku, vysoká úroveň aktivity a schopnost soustředit se po dlouhou dobu, a to i na několik věcí současně, zvýšená reaktivita na vnější podněty, velká potřeba přísunu nových podnětů, neobvyklá paměť, velká rychlost učení i rozvoje řeči, časný zájem o písmena, čísla a jiné znaky a všeobecná zvědavost.

Je pro nás důležité brát vždy v potaz fakt, že žádné dvě děti nejsou stejné a nelze je popsat pouze výčtem určitých projevů. Schopnosti nadaného dítěte mohou být nerovnoměrně rozvinuty a rozloženy, a proto nemusí být úspěšné ve všech vzdělávacích oblastech, a to až do té míry, že v jistých oblastech může vykazovat průměrné či podprůměrné výsledky. Děti mimořádně nadané jsou rozvíjeny po všech stránkách.

Při zjištění mimořádného nadání u dítěte informuje pedagog ředitelku školy, která dále spolupracuje s rodiči a školským poradenským zařízením. Pedagogové pak dále pracují s dítětem v souladu s doporučením školského poradenského zařízení.

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Děti mladší tří let věku jsou do Mateřské školy přijímány rozhodnutím ředitelky školy po splnění kritérií a zákonných podmínek přijetí dítěte do Mateřské školy a určitých podmínek, týkajících se zralosti a připravenosti dítěte pro vstup do Mateřské školy.

Dítě by při nástupu do Mateřské školy mělo být bez plen a schopno si říct, že potřebuje na toaletu a ovládat základní sebeobsluhu (oblékání a svlékání základních částí oblečení, obouvání a zouvání bot, pití z hrníčku, jedení lžící a smrkání).

Děti mladší tří let jsou zařazovány do věkově heterogenních tříd Berušek a Veverek. Personální osazení tříd zajišťují paní učitelky, které jsou na problematiku dětí mladších tří let proškoleny, mají speciálně pedagogické vzdělání a dále se vzdělávají, případně i kvalifikovaná školní asistentka.

Hlavním cílem výchovně vzdělávacího procesu u dětí mladších tří let je pomoci dětem odpoutat se od rodičů, adaptovat se na režim a prostředí Mateřské školy, začlenit se do kolektivu ostatních dětí, osvojit si základní sebeobslužné a hygienické návyky a získání samostatnosti.

Režim dne a plánované aktivity jsou přizpůsobovány aktuálním potřebám dětí a jejich aktivitám a potřebám odpočinku. Personál Mateřské školy k dětem přistupuje citlivě a trpělivě a zaměřuje se především na učení dětí prožitkem. Poskytují dětem dostatečný prostor pro jejich spontánní hru, odpočinek, a vytváří tak podmínky pro celkový rozvoj jejich osobnosti. Hračky a vybavení třídy, ve které jsou děti mladší tří let věku, je pro děti mladší tří let vhodné a bezpečné a průběžně doplňováno dle finančních možností Mateřské školy.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Charakteristika tříd

Třída Berušky

Třída Berušek je určena pro děti ve věku od dvou do čtyř až pěti let. Vybavení třídy, včetně hraček, je věku dětí přizpůsobeno. Výchovně vzdělávací činnosti jsou zaměřeny především na zvládání základních hygienických návyků, odloučení od rodičů a dodržování základních pravidel chování v kolektivu. V denním programu převažuje hra, četba pohádek, výtvarné a pohybové aktivity, zpěv, říkanky s pohybovým doprovodem, rytmizace apod.

Třída Veverky

Třída Veverek je určena pro děti ve věku od dvou do čtyř až pěti let. Vybavení třídy, včetně hraček, je věku dětí přizpůsobeno. Výchovně vzdělávací činnosti jsou zaměřeny především na zvládání základních hygienických návyků, odloučení od rodičů a dodržování základních pravidel chování v kolektivu. V denním programu převažuje hra, četba pohádek, výtvarné a pohybové aktivity, zpěv, říkanky s pohybovým doprovodem, rytmičtá apod. Děti v posledním roce předškolního vzdělávání, které jsou případně z kapacitních důvodů třídy Soviček zařazeny do třídy Veverek, absolvují většinu programu ve třídě Soviček, případně se jim individuálně věnují učitelky ve třídě Veverek.

Třída Sovičky

Třída Soviček je určena převážně pro děti, které plní povinnou školní docházku (5–6 let, případně děti, které mají odklad povinné školní docházky), případně jsou v ní zařazeny mimořádně nadané děti nižšího věku. Výchovně vzdělávací činnosti jsou zaměřeny na předškolní přípravu a usnadnění přestupu dětí z Mateřské školy do Základní školy. Současně jsou však zohledňovány jejich individuální potřeby. Paní učitelky volí jednotlivé činnosti podle individuálních potřeb dětí v souladu se snahou usnadnit jim přestup na Základní školu. Děti ze třídy Soviček pravidelně navštěvují různě zaměřená muzea a výstavy, spolupracují s Domovem pro seniory a účastní se vystoupení k přijímání občánků v obci, vánočních akcí apod.

Kapacita Mateřské školy je výjimkou stanovena na 81 dětí. Děti jsou rozděleny do dvou heterogenních tříd a jedné třídy pro děti v posledním roce předškolního vzdělávání. Je zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě v rámci provozních možností Mateřské školy tak, aby byl zajištěn dostatečný pedagogický dozor během pobytu venku, oběda a přípravy dětí k odpolednímu odpočinku.

Vzdělávání dětí probíhá v dostatečně flexibilním denním režimu, který může reagovat na individuální potřeby dětí a potřeby Mateřské školy.

Třídy Mateřské školy disponují potřebným zázemím pro děti, které jim poskytuje soukromí, bezpečí a klid. Paní učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Poměr spontánních a řízených aktivit, včetně aktivit, které Mateřská škola poskytuje nad rámec, je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatečný prostor pro volnou hru, námětové činnosti, tvořivé činnosti, práci s knihami a jiné.

Vzdělávání je uskutečňováno v průběhu všech činností a aktivit během celého pobytu dětí v Mateřské škole, a je založeno na aktivní účasti, vnímání a prožívání dětí. Při plánování

aktivit a přípravě programu vychází pedagogové z potřeb a zájmů dětí, akceptuje jejich individuální potřeby a podněcuje je k samostatnosti a vlastní aktivitě. V případě nezájmu, mají děti možnost se nezúčastňovat aktivit s paní učitelkou. Činnosti jsou dětem nabízeny, ne nuceny. Je podporován sociální rozvoj dětí, jejich sebeúcta, spolupráce a vzájemný respekt. Frontální činnosti se v Mateřské škole odehrávají minimálně, děti mají dostatečný prostor pro individuální i skupinové aktivity a hry.

4.2 Přijímání dětí

Přijímání dětí do Mateřské školy probíhá ve dvou fázích. Online registrací na stránkách www.zapisdoms.brno.cz zpravidla v průběhu měsíce dubna a následně předáním řádně vyplněné žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání v termínu zápisu zpravidla začátkem května, stanoveném ředitelkou Mateřské školy.

Podrobné informace k přijímacímu řízení, včetně termínů a kritérií přijímacího řízení jsou v dostatečném časovém předstihu uvedeny na webových stránkách www.zapisdoms.brno.cz, webových stránkách Mateřské školy, webových stránkách Statutárního města Brno www.brno.cz a vyvěšeny na nástěnce Mateřské školy.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program „Kolotoč zážitků“ je otevřený dokument s možností různých dodatečných úprav a vkládání příloh. Jednotlivé tematické celky jsou variabilní a pedagogové mají možnost reagovat na aktuální situace a zájmy dětí, vytvořit nové téma či cíle napříč integrovanými bloky nebo vracet se k nesplněným cílům.

Program Příroda a já – svět je barevný provádí děti celým školním rokem v závislosti na změnách počasí, změnách v přírodě, aktuálních svátcích a symbolech každého ročního období. Cílem výchovně vzdělávací činnosti Mateřské školy je po všech stránkách rozvíjet kompetence dětí, důležité pro další vzdělávání, jejich schopnosti a dovednosti a podporovat je v další touze po vzdělávání. Podporujeme tělesný rozvoj a zdraví dětí, rozvíjíme jejich individuální pohodu a spokojenost. U dětí vytváříme základní hodnoty, na kterých je založena naše společnost a rozvíjíme jejich schopnost komunikace, spolupráce, podílení se na činnostech a rozhodnutích. Vytváříme příležitosti a podmínky k rozvoji jejich individuálního sebevědomí a zdravé sebedůvěry. Děti jsou vedeny k poznání, že mají možnost ovlivnit svoji situaci a svobodně jednat s důrazem na to, že každý nese následky svých činů.

5.1 Hlavní myšlenky programu – filozofie školy

Záměrem Mateřské školy je vytvoření prostředí, které nabízí dětem citovou, fyzickou, psychickou i sociální pohodu. Děti mají možnost volby z přirozených činností a aktivit, které odpovídají možnostem každého dítěte.

Školní vzdělávací program je zaměřen na podporu snahy dětí tvořit, přemýšlet, poznávat, experimentovat a pochopit svět kolem nich a jeho vztahy a souvislosti. Cílem je dítě, které na konci předškolního vzdělávání získalo v rozsahu svých individuálních možností přiměřenou samostatnost po fyzické, psychické i sociální stránce, a mělo rozvinuté základní kompetence, důležité pro jeho další rozvoj, vzdělávání s život.

Sociální kompetence, jako získávání kamarádství, tolerance a respekt k vrstevníkům i dospělým, jsou pro nás velmi důležité. Děti jsou vedeny ke spolupráci a rovnému přístupu ke všem ostatním.

5.2 Cíle vzdělávacího programu

Veškeré činnosti v průběhu předškolního vzdělávání, směřují k tomu, aby rozvíjely klíčové kompetence a dosáhly hlavních vzdělávacích cílů, uvedených v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. Individualita každého dítěte je však tak silná a důležitá, že každé z nich opustí Mateřskou školu s jiným rozsahem dovedností, vědomostí a schopností.

Vzdělávací cíle:

- **Rozvoj dítěte a jeho učení a poznání**

Podporovat u dětí schopnost chápat svět kolem nás, jejich zájem o to být jeho součástí, s možností účasti a ovlivnění jeho dění

Povzbuzovat děti k chuti učit se a radosti z nového poznání, k porozumění věcem, jednotlivým jevům a změnám, k umění vyrovnat se s nimi a přizpůsobit se jim

Dát dětem možnost přemýšlet, rozvíjet svoji fantazii, zájmy, nadání, fyzické i duševní schopnosti i dovednosti

Rozvíjet řečové schopnosti dítěte a jeho zájem a um komunikovat s ostatními dětmi i dospělými

- **Osvojení si základů hodnot, na nichž je naše společnost založena**

Rozvíjet citovou i mravní stránku dětí, vštípit jim základy sociálního citění a vzájemné solidarity

Vést děti k osvojení hodnot ve vztahu k životnímu prostředí, zdraví a životu, k úctě k sobě samým i k ostatním

Seznamovat děti s tradicemi naší společnosti, kulturou a historií země, ve které žijeme

Rozvoj estetického vnímání

- **Získání osobní individuality a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost, která působí na své okolí**

Učit se poznávat sám sebe, identifikovat své možnosti a schopnosti, rozvíjet sebedůvěru a sebevědomí dětí

Vést děti k toleranci a respektu druhých a schopnosti spolu spolupracovat

Podporovat v dětech poznání, že mohou vystupovat samostatně a svobodně, ale současně musí nést zodpovědnost za své jednání

5.3 Metody a formy vzdělávání

Nejčastější formou a metodou činnosti předškolních dětí je hra. Proto využívají učitelky při své práci všechny její formy – individuální, skupinová, kooperativní a jiné, a druhy – dramatické, námětové, pohybové, tvořivé apod.

Děti předškolního věku se učí především nápodobou. Během výchovně vzdělávacího procesu je proto využíváno situační a sociální učení, založené na vytváření a využívání situací, poskytujících dětem srozumitelné a zřetelné ukázky situací ze života tak, aby se děti učily dovednostem a poznatkům v konkrétních okamžicích, kdy je potřebují, či uplatní, čímž lépe chápou jejich smysl.

Výchovně vzdělávací proces zahrnuje frontální, skupinové i individuální formy vzdělávání, pokusy, experimenty, ukázky a jiné. Učitelky volí formy organizace v závislosti na individuálních potřebách dětí, aby byly vyvážené a pro děti dostatečně atraktivní. Často jsou také využívány formy předávání informací verbální – monolog, dialog, diskuse, vysvětlení, popis, vyprávění, předčítání, názorné – experimenty, pozorování, exkurze, a praktické.

Metody volí pedagogové tak, aby splňovaly didaktické cíle. Slovní metody jsou vhodně spojovány s praktickou a názornou ukázkou. Při vzdělávání dětí jsou také zachovány zásady, jako je cílevědomost, jednotnost, důslednost, názornost, přiměřenost, posloupnost a soustavnost, trvalost a individuální přístup.

Metody a formy vzdělávání:

Hra – individuální, skupinová, kooperativní

Námětová, dramatizace, tvořivá, konstruktivní, s pravidly, pohybová, mentální, smyslová, napodobující

Situační učení

Sociální učení

Kooperativní učení

Prožitkové učení

Učení hrou

Slovní metody – monolog, dialog, diskuse, vysvětlení, popis, vyprávění, předčítání, rozhovor

Názorné metody – vycházka, pozorování, předvádění, exkurze

Praktické metody – pokusy, metoda pokus - omyl

Frontální, skupinová, individuální forma vzdělávání

Spontánní aktivity

Didakticky cílené činnosti

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzhledem k rotačnímu principu provozu všech tříd školy, který je záměrně vytvořen tak, aby všechny děti měly možnost seznámit se s prostory a zaměstnanci celé školy, volí učitelky aktuální témata společně, ale ve vlastním TVP je zpracovávají podle momentálních potřeb a zájmů dětí v té dané třídě. Detailně jsou témata rozpracována ve třídním vzdělávacím programu. Daná témata mohou učitelky podle aktuálních potřeb zaměnit, nebo nahradit.

6.1 Barevný podzim

Časové období: ZÁŘÍ-LISTOPAD

Záměrem tematického bloku je adaptace dětí na nové prostředí (seznámení dětí s prostředím Mateřské školy, novými kamarády a pravidly soužití v Mateřské škole). Děti si osvojují základní společenská pravidla a pravidla soužití v Mateřské škole. Pozorují proměny přírody v přechodu z léta do podzimu. U dětí je rozvíjen vzájemný respekt a empatie vůči druhým. Děti se seznamují s proměnami v přírodě na podzim, charakteristickými znaky podzimu. Osvojují si znalosti o ovoci, zelenině, jejich pěstování a sklizni, přípravě přírody a zvířat na zimu.

Akce pro rodiče s dětmi: Zahájení školního roku na zahradě školy, Podzimní tvoření s rodiči, Podzimní Drakyáda, „Heloudýň“, Lampionový průvod a další.

Nabídka témat:

To jsme my, to je naše školka

Seznámení s mateřskou školou – s prostory MŠ (včetně her, hraček a venkovních prostor). Seznámení se zaměstnanci, dalšími dětmi a režimem dne. Adaptace a zvládání sebeobsluhy.

- Děti se zvládnou odloučit na určitou dobu od rodičů,
- dokážou navázat kontakt s dospělým, překonat stud, komunikovat a respektovat ho,
- adaptují se na život ve škole,
- děti zvládají sebeobsluhu, mají hygienické návyky (dokážou se postarat o osobní hygienu),
- umí stolovat, přijímat stravu a tekutiny
- dokážou se postarat o osobní věci, poznají své místo, věci a značku,
- samostatně se oblékají, svlékají, obouvají,
- zvládají zacházet s věcmi denní potřeby, hračkami, pomůckami,
- orientují se bezpečně v prostředí MŠ.

Kompetence k učení: dítě poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problému: dítě se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence: dítě ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

Kouzelná slovíčka

Děti mají povědomí o pravidlech a společenských normách, dokážou je formulovat a řídit se jimi.

- Děti mají představu o pravidlech chování a společenských normách,
- děti respektují a dodržují předem vyjasněná pravidla a povinnosti vzájemného soužití v MŠ,
- zvládají základy společenského chování při kontaktu s dospělými i ostatními dětmi (pozdraví, poprosí, poděkují, přivítají se a rozloučí se, vezmou si slovo až když domluví druhý, umí požádat o pomoc, vyslechnou sdělení a uposlechnou pokyn),
- dodržují pravidla hry,
- dokážou se postarat o hračky, pomůcky, uklidit po sobě a udržovat pořádek, zvládají jednoduché úklidové práce, chovají se k nim šetrně,
- děti se dělí s ostatními o hračky a pomůcky, dokážou se začlenit mezi své vrstevníky,
- děti si uvědomují, že ne všichni pravidla respektují a mohou tak ohrožovat bezpečnost druhých, odmítají společensky nežádoucí chování, vědí, že nežádoucí chování má své důsledky.

Kompetence k řešení problémů: dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem; chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Komunikativní kompetence: dítě komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou "

Sociální a personální kompetence: dítě si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky; dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a

pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy; dítě se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim

Činnostní a občanské kompetence: dítě spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat; má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Šel zahradník do zahrady

Seznámení dětí s různými druhy ovoce a zeleniny, činnosti související s ovocem a zeleninou, zpracování, ochutnávání plodin.

- Děti dokážou vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (tvary, specifické znaky, vůně, chutě, vnímat hmatem),
- dokážou odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu, rozdíl, charakteristické rysy předmětů,
- děti zvládají jednoduché praktické situace a běžné činnosti,
- poznají základní ovoce a zeleninu, ví, k čemu se používá a že prospívá zdraví.

Kompetence k učení: dítě uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení

Činnostní a občanské kompetence: dítě dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Barevné podzimní malování

Pozorování a vnímání změn v přírodě a měnícího se počasí, pojmenovávání počasí.

- Děti využívají své smysly, záměrně pozorují, postřehují, všímají si nového, změněného apod.,
- vnímají, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý,
- všímají si změn a dění v nejbližším okolí a rozumí tomu, že tyto změny jsou přirozené a samozřejmé (vše se mění, vyvíjí, pohybuje, proměňuje), s těmito změnami počítají, přizpůsobují se jim,
- dokážou určovat podobu a rozdíl, vzájemné souvislosti mezi předměty a jevy,

- chápou prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře,...), časové pojmy (dnes, zítra, jaro, léto, podzim, zima,...), částečně se orientují v čase,
- těší se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás.

Kompetence k učení: dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

Kompetence k řešení problémů: dítě řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

Dary podzimu

Sběr přírodnin a následné aktivity s nimi.

- Děti dokážou poznat a pojmenovat většinu toho, čím jsou obklopené,
- mají představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, pohybových aj.),
- zachycují skutečnosti ze svého okolí a vyjadřují představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslí, modelují, tvoří z papíru, z přírodnin a jiného materiálu apod.),
- dokážou zorganizovat hru,
- ovládají koordinaci ruky a oka, zvládají jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, drobnými pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem, barvami atd.).

Kompetence k učení: dítě při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

Kompetence k řešení problémů: dítě zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

Komunikativní kompetence: dítě se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

Činnostní a občanské kompetence: dítě se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Mravenčí ukolébavka, ptačí putování

Téma lesních zvířat – poznávání zvířat, jejich potrava, odlet ptactva. Úklid a zazimování školní zahrady.

- Děti poznávají a pojmenovávají různé druhy zvířat, ví, čím se živí, jak v našich podmínkách přezimují a jak se o tato zvířata můžeme starat,
- ví, že některá zvířata se na zimu stěhují nebo ukládají k zimnímu spánku,
- vnímají, že svět má svůj řád, je rozmanitý a pozoruhodný,
- vnímají, že se příroda připravuje na zimu,
- mají povědomí o různých svátcích („Dušičky“, Halloween, příprava na advent) a s nimi spojenými tradicemi a zvyky,
- připravují školní zahradu k zimnímu spánku.

Kompetence k učení: dítě klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí

Činnostní a občanské kompetence: dítě dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Dítě uplatňuje nabytou zkušenost v praktickém životě i dalším vzdělávání.

Dítě klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně pozoruje dění kolem sebe, chce porozumět věcem jevům a dějům, poznává, že se mnohé může naučit samo a má radost z toho, co dokázalo a zvládlo.

Dítě se učí s chutí, dostává-li se mu uznání a ocenění

Kompetence k řešení problémů

Dítě řeší problémy na základě bezprostředně získané zkušenosti, zkouší, experimentuje, cestou pokusu a omylu hledá nová, jiná řešení problémů a situací, přičemž využívá dosavadní nabyté zkušenosti

Dítě rozlišuje funkční a nefunkční řešení a umí mezi nimi volit

Dítě se nebojí chybovat, protože nedostává ocenění jen za úspěch, ale i za snahu

Dítě chápe, že vyhýbání se řešení problémů nevede k jejich vyřešení, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

Komunikativní kompetence

Dítě se dokáže vyjadřovat a definovat svoje potřeby a prožitky, užívá různých prostředků komunikace

V běžných situacích komunikuje dítě bez zábran a ostychu s ostatními dětmi i dospělými

Dítě hovoří ve formulovaných větách, vhodně vyjadřuje své sdělení, vede smysluplný dialog.

Dítě průběžně rozšiřuje svoji slovní zásobu.

Sociální a personální kompetence

Dítě svým specifickým dětským způsobem projevuje empatii a ohleduplnost k druhým, pomůže slabšímu a umí rozpoznat nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agrese a lhostejnost.

Dítě napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které vidí ve svém okolí.

Na společných rozhodnutích se dítě podílí s ostatními, přijímá zdůvodněné společenské povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla a respektuje je.

Dítě si uvědomuje, že za sebe i své chování zodpovídá a případně za ně nese následky.

Činnostní a občanské kompetence

Dítě se podílí na vytváření pravidel pro všechny, rozumí jim a cítí potřebu je zachovávat

Dítě si uvědomuje práva svá i práva druhých, hájí a respektuje je, chápe, že všichni mají stejná práva.

Dítě dbá na osobní zdraví své i ostatních kamarádů, chová se ohleduplně s sobě, ostatním i okolnímu prostředí.

Dítě odhaduje rizika svých nápadů, jde si za svým záměrem, ale dokáže svoji cestu měnit a přizpůsobovat vhodnějším způsobům.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- Uvědomění si svého vlastního těla
- Osvojení praktických dovedností, přiměřených věku
- Rozvoj a užívání všech smyslů, psychické i fyzické zdatnosti v oblasti hrubé i jemné motoriky, koordinace pohybů, dýchání apod.

Dítě a jeho psychika

- Jazyk a řeč (rozvoj komunikačních a jazykových dovedností, receptivních dovedností, rozvoj předčtenářské gramotnosti, zájem o psanou podobu jazyka i jiné možnosti verbálního sdělení, rozvoj expresivní složky řeči)
- Kognitivní schopnosti (posilování přirozených poznávacích citů – zvědavost, zájem apod., rozvoj tvořivosti – tvořivé myšlení, sebevyjádření, řešení problémů, vytváření základů pro práci s informacemi, kultivace smyslového vnímání)

Sebepojetí, city, vůle

- Adekvátní citová samostatnost
- Sebepoznání, pozitivní city k sobě samému (vlastní identita, sebevědomí, spokojenost)
- Rozvoj schopnosti sebeovládání a relativní citové samostatnosti

Dítě a ten druhý

- Seznámení s pravidly chování k druhým
- Osvojení poznatků, schopností či dovedností, důležitých pro navazování vztahu k druhým.
- Seznamování se základními pravidly ve vztahu k druhým.

Dítě s společností

- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci společného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace, typickým pro sociokulturní prostředí
- Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí, náležet k nim a přijímat a vnímat základní hodnoty v tomto společenství
- Rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se vnějším podmínkám a změnám.
- Vytváření základního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, jeho rozmanitosti a proměnách.

Nabízené činnosti:

pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti hygieny, stolování apod.

lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti

artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry

společné diskuze, rozhovory

komentování zážitků

přímé pozorování změn přírody

kreslení

námětové hry a činnosti, které vedou děti ohleduplnosti k druhému, schopnosti vyřešit spor apod.

spontánní hry

spoluvytváření pravidel soužití ve třídě

preventivní logopedické chvílky – hry k rozvoji jazykových a řečových dovedností

grafomotorická cvičení

přirozená dětská cvičení – chůze, běh, lezení apod.

pohybové hry

výtvarné a pracovní činnosti s podzimní tematikou

smyslové hry a činnosti

relaxační a odpočinkové činnosti

dramatizace pohádek

podzimní básničky a písničky

prohlížení knih

diskuze, rozhovory

poslech čtených a vyprávěných příběhů

6.2 Bílá zima

Časové období: PROSINEC–ÚNOR

Záměrem je seznámit děti s Vánočními zvyky tradicemi a koledami a vytvořit klidnou předvánoční a vánoční atmosféru.

Děti se seznamují s charakteristickými znaky zimního počasí, pečují o zvířata. Dále se děti zabývají zimními sporty, hrami se sněhem, osvojují si základní poznatky o lidském těle a zdraví. Děti jsou seznamovány se světem materiálních, duševních a mravních hodnot, jsou rozvíjeny komunikační schopnosti dětí.

Nabídka témat:

Čerti a čertidla

Děti se seznamují s předvánočními tradicemi a chystají se na návštěvu anděla, čerta a Mikuláše. Děti se snaží mít správnou sebereflexi (zasloužím si, aby mě odnesl čert?)

Kompetence k učení: Dítě získává informace o tradicích, tradice si ve školce samo prožije.

Komunikativní kompetence: Dítě dokáže mluvit a popsat svoje pocity, které cítí před příchodem anděla, čerta a Mikuláše.

Sociální a personální kompetence: Dítě si uvědomuje, že za svoje chování nese zodpovědnost samo a proto může nastat „odnesení do pekla“. Dítě zvládne samo posoudit, které chování je správné a které špatné.

Dítě a jeho psychika: Dítě mluví o svých emocích a pocitech, dokáže popsat, jak se v dané chvíli cítí a proč. Dítě si uvědomuje rozdíl mezi správným a špatným chováním.

Dítě a společnost: Dítě je seznámeno s kulturním světem, ve kterém žije, zná nejznámější české tradice.

Zvoneček zazvoní, stromeček zavoní

Děti se seznamují s adventem a předvánočním časem. Děti se chystají na společný čas strávený s rodinou a nejbližšími.

Kompetence k učení: Dítě zná tradice a kulturní svět kolem něj.

Činnostní a občanské kompetence: Dítě má základní představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami. Dítě rozumí tomu, proč je potřeba v kolektivu dodržovat určená pravidla.

Dítě a jeho tělo: Děti při přípravě Vánoc (pečení cukroví, tvorba adventního věnce, vůně vánočního stroměčku) využívají a rozvíjí všechny smysly.

Dítě a jeho psychika: Dítě rozvíjí svoji tvořivost a fantazii. Dítě získává schopnosti záměrně řídit své chování a ovlivnit tak danou situaci.

Dítě a společnost: Dítě rozvíjí společenský a estetický vkus a vytváří si povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

Ježíškova pošta

Děti se připravují na sváteční čas strávený s rodinou. Děti si uvědomují, proč je tento čas tak důležitý a že bychom se k sobě měli chovat hezky. Děti přemýšlí, zda se celý rok chovali dobře a jestli je čeká dárek pod stroměčkem.

Kompetence k učení: Dítě se ptá samo sebe: choval jsem se dobře? Dostanu za to nějaký dárek?

Sociální a personální kompetence: Dítě adekvátním způsobem projevuje citlivost a empatii. Dítě ví, že ubližování, agresivita a lhostejnost je nevhodné chování.

Činnostní a občanské kompetence: Dítě dokáže rozpoznat a popsat své slabé a silné stránky. Dítě se nezajímá jen o sebe, ale i o ostatní a o to co se děje kolem něj.

Dítě a jeho psychika: Dítě poznává sebe sama a vytváří si pozitivní city ve vztahu k sobě sama (rozvoj sebe důvěry) Dítě se učí ovládat se v určitých situacích.

Dítě a ten druhý: Posilování pozitivního vztahu k rodině, kamarádům ve třídě.

Dítě a společnost: Dítě rozvíjí společenský a estetický vkus a vytváří si povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

My tři králové jdeme k vám

Děti sdílí prožitky z uplynulých Vánoc a vítají začátek nového roku. Seznamují se s příběhem Tří králů.

Kompetence k učení: Dítě získává informace o tradicích, tradice si ve školce samo prožije.

Komunikativní kompetence: Děti si mezi sebou vypráví prožitky z Vánoc. Dokážou popsat, jak se cítili a jak si užili čas s rodinou.

Dítě a jeho psychika: Dítě zkouší nejen mluvený projev ale i hraný projev. (dramatizace příběhu)

Dítě a společnost: Dítě se seznamuje se světem lidí, českou kulturou a vytváří si poznatky o prostředí, ve kterém žije.

Dítě a svět: Dítě se seznamuje s tím, že jsou i jiné kultury.

Sněhové radovánky-zimní sporty

Děti se seznamují s nejběžnějšími zimními sporty. Některé sporty si děti sami vyzkouší. Děti získávají povědomí o zimní olympiádě.

Kompetence k učení: Dítě se seznamuje s novými informacemi. Dítě se učí s chutí poznávat nové věci.

Činnostní a občanské kompetence: Dítě dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i ostatních.

Dítě a jeho tělo: Dítě si uvědomuje vlastní tělo, co všechno s ním dokáže. Rozvíjí fyzickou zdatnost. Dítě si vytváří zdravé návyky.

Dítě a svět: Dítě si vytváří povědomí o širším kulturním a přírodním prostředí. Dítě je seznámeno s prostředím, ve kterém žije. Dítě je schopno přizpůsobit se vnějšímu prostředí a jeho změnám.

Sněhové radovánky-zimní oblečení

Děti chápou, že v mrazivém počasí je potřeba nosit správné oblečení. Děti se zvládnou sami, nebo s menší pomocí, do zimního oblečení převléknout.

Kompetence k učení: Dítě využívá to, co se naučilo v běžném životě. Dítě klade otázky a zkouší na ně najít odpověď samo.

Kompetence k řešení problému: Pokud dítě něco nezvládá samo, umí si říct o pomoc. Činnostní a občanské kompetence: Dítě dbá na svoje zdraví.

Dítě a jeho tělo: Dítě rozvíjí poznatky o svém těle a dbá na své zdraví, dítě ví co je pro podporu jeho zdraví správné.

Dítě a ten druhý: Dítě pomůže kamarádovi s oblečením, který jeho pomoc potřebuje.

Sněhové radovánky-zimní počasí

Děti se seznamují s typickými znaky zimy. Děti pozorují změny počasí.

Kompetence k učení: Dítě pozoruje a zkoumá změny počasí. Dítě experimentuje se sněhem a mrazivým počasím.

Činnostní a občanské kompetence: Dítě dokáže odhadnout rizika svých nápadů. Dítě dbá na osobní zdraví a bezpečí, i na bezpečí druhých.

Dítě a jeho tělo: Dítě si uvědomuje, jak se musí v zimě oblékat, aby zabránilo nachlazení. Dítě ví, jak se má chovat na zamrzlém povrchu, aby si neublížilo.

Dítě a svět: Dítě se seznamuje s tím, že se roční období střídá a že není všude na světě stejné počasí.

Kouzlo vody

Děti se seznamují s tím, proč je pro nás voda důležitá, kde se bere a kam se ztrácí. Děti se učí, že voda může mít různé podoby. Děti experimentují s vodou, ledem a sněhem.

Kompetence k učení: Dítě se zajímá o nové informace, klade otázky a umí samo hledat odpovědi. Dítě se učí zkoumáním a experimentováním. Dítě umí nakládat se získanými informacemi a umí je využít v běžném životě. Dítě získává základní informace o našem světě a o tom, jak funguje příroda.

Dítě a svět: Dítě je seznámeno s místem, kde žije a s tím jaké je zde podnebí. Dítě si vytváří elementární znalosti o širším přírodním prostředí. Dítě zná koloběh vody. Dítě chápe, že změny, které vytváří v přírodě lidé, může přírodě nejen pomoci, ale lidský zásah může přírodě i velice ublížit. Dítě ví, že se z vodou nesmí plýtvat a že jí potřebují nejen lidé, ale i zvířata a rostliny.

Co se děje u krmítka

Děti se učí, jak se máme v zimě starat o zvířátka v lese a ptáčky, kteří tu zůstali. Děti si uvědomují, že je potřeba zvířátkům v lese pomáhat.

Kompetence k učení: Dítě záměrně pozoruje a zkoumá přírodu kolem.

Komunikativní kompetence: Dítě se učí nová slova, rozšiřuje si slovní zásobu.

Činnostní a občanské kompetence: Dítě se zajímá o ostatní kamarády i zvířátka. Dítě si uvědomuje, že k prostředí ve kterém žije, se musí chovat hezky.

Dítě a jeho psychika: Dítě posiluje pozitivní vztah ke svému okolí a přírodě. Dítě si uvědomuje, že ne každý člověk se k přírodě chová hezky, uvědomuje si proč je potřeba přírodu a zvířata chránit.

Dítě a svět: Dítě má potřebu se o prostředí, ve kterém žije, hezky starat. Není mu lhostejné, že je zvířatům v lese zima. Uvědomuje si, že svým chováním pomáhá. Rozvíjí úctu k životu v různých formách.

Večerníčkův ráj

Děti se seznamují s nejznámějšími pohádkovými bytostmi, znělkami, schopnostmi. Děti se učí rozlišovat rozdíl mezi našim reálným světem a tím pohádkovým. Děti rozvíjí svoji představivost a fantazii.

Kompetence k učení: Dítě zvládne odhadnout své síly, umí ohodnotit své pokroky.

Komunikativní kompetence: Dítě mluví bez ostychu, umí vyjádřit své emoce a pocity.
Dítě se nestydí projevit vlastní názor.

Dítě a jeho psychika: Dítě umí nejen samo vyprávět ale i naslouchat tomu, když vypráví někdo jiný. Dítě rozvíjí fantazii, umí odlišit realitu od fantazie.

Dítě a ten druhý: Dítě umí rozeznat dobro a zlo, proto ví, jak se má chovat ve vztahu k druhému. Dítě se učí spolupracovat se svými vrstevníky.

Dítě a společnost: Dítě si vytváří povědomí o různém umění.

Dítě a svět: Dítě se seznamuje s odlišnými kulturami a zvyky.

Masopustní rej

Kompetence k učení: dítě si osvojuje naše zvyky a tradice, zná význam a důvod masopustu

Komunikativní kompetence: dítě je schopné sdělit své potřeby a pocity, dítě dokáže mluvit o aktuálním tématu i před ostatními dětmi.

Činnostní a občanské kompetence: dítě si uvědomuje, že zájem o činnosti i o druhé je k užítku, kdežto nezájmem sice nic neztratí, ale také nezíská

Dítě a ten druhý: dítě je schopno se rozdělit a přát druhým, ne jenom sobě

Dítě a svět: dítě se učí odlišovat naše tradice a zvyky od světových.

Haló pane vitamíne

Kompetence k učení: dítě se zajímá o zdravý životní styl, rozlišuje vhodné a méně vhodné potraviny a návyky, dítě zná své tělo a zvládá základní funkce svého těla ovládat

Sociální a personální kompetence: dítě má povědomí o možných hendikepech a ví, jak se k takovým lidem chovat

Dítě a svět: dítě objevuje svůj vliv na životní prostředí, které pak má vliv na zdraví všech

My jsme kluci, my zas holky – moje tělo

Kompetence k řešení problémů: dítě zná základy první pomoci a jak se vyvarovat úrazům a nemocem.

Komunikativní kompetence: dítě dokáže mluvit s dospělými i dětmi, zvládne popsat svůj problém a říci si o pomoc.

Sociální a personální kompetence: dítě si uvědomuje, že bezpečným chováním předchází úrazům a nebezpečím nejenom sobě, ale i svému okolí.

Dítě a jeho tělo: dítě zná základní části lidského těla a jejich funkce.

Dítě a jeho psychika: dítě se učí projevovat emoce a pojmenovat je

Jazyk a řeč: dítě si rozvíjí slovní zásobu, pozná části svého těla.

A přece se točí – vesmír

Kompetence k učení: dítě získává vědomosti o širším okolí, chápe pojem vesmír.

Činnostní a občanské kompetence: dítě zná základy ochrany přírody, které mají vliv na planetu.

Dítě a svět: dítě si uvědomuje, že svým chováním může ovlivňovat celou planetu, ví, co je správné a co škodí okolí.

Dítě a společnost: dítě si osvojuje základní znalosti o fungování planety.

Cesta kolem světa

Kompetence k učení: dítě si osvojuje znalosti o multikultuře.

Kompetence k řešení problémů: dítě se učí vnímat odlišnosti kultur a o přínosech i rizicích jejich prolínání.

Dítě a ten druhý: dítě se učí respektovat lidi s odlišnou kulturou.

Dítě a svět: dítě se začíná orientovat ve světadílech a vnímá jejich odlišné kultury.

Velký třesk

Kompetence k učení: dítě je schopno záměrné pozornosti a vnímání nových informací týkajících se historie planety a lidstva.

Kompetence k řešení problémů: dítě se učí používat k řešení zkušenosti z již proběhlých situací.

Dítě a svět: dítě si osvojuje informace týkající se historického vývoje světa

Dítě a jeho psychika: dítě se učí pojmenovat a ovládat své emoce.

Hokus pokus

Kompetence k učení: dítě si na základě vlastních zkušeností s pokusy osvojuje vědomosti o fungování základních fyzikálních zákonů.

Kompetence k řešení problémů: na základě získaných znalostí z pokusu umí dítě využít fyzikální zákony k řešení problémů.

Dítě a svět: dítě se učí základnímu fungování okolního světa v závislosti na fyzikálních principech.

Dítě a ten druhý: dítě si uvědomuje, že každá jeho akce vůči ostatním vyvolá reakci, kladnou či zápornou a učí se rozlišovat vhodnost svého jednání.

Než se zvedne opona

Sociální a personální kompetence: dítě si osvojuje základy společenského chování

Kompetence k učení: dítě se vědomě zajímá o možnosti rozšiřování slovní zásoby i vědomostí.

Dítě a jeho psychika: dítě se učí rozlišovat libé a nelibé pocity z kulturních a divadelních představení, začíná si utvářet svůj vlastní kulturní názor.

Jazyk a řeč: dítě si rozšiřuje slovní zásobu a poznává různé styly řeči a vyjadřování.

Indiáni jedou

Kompetence k učení: dítě je podporováno, aby se samo zajímalo o probírané téma a prohlubovalo si tak znalosti a vědomosti o domorodých kulturách jako jsou indiáni, kovbojové, Eskymáci apod.

Sociální a personální kompetence: dítě si osvojuje schopnost rozlišovat domorodé kultury a jejich specifika a zároveň je tolerovat a respektovat.

Dítě a svět: dítě získává informace a domorodých kulturách a jejich specifikách, učí se přiřadit jednotlivé kultury ke světadílům.

Dítě a ten druhý: dítě se učí respektovat odlišné kultury, ale zároveň je podporováno k zachování vlastní kultury.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Dítě soustředěně pozoruje, zkoumá a objevuje. Vnímá souvislosti, experimentuje a užívá jednoduchých znaků a symbolů.

Dítě má základní poznatky o kultuře lidí, vědě a technice. Orientuje se v řádu a dění světa, ve kterém žije.

Dítě si nové poznatky osvojuje nejen spontánně, ale i vědomě. Dokončuje započatou práci, postupuje podle pokynů, jde si za výsledkem svojí práce. Umí odhadnout svoje síly, ohodnotit pokroky a výsledky práce sebe samého i ostatních.

Kompetence k řešení problémů

Dítě vnímá i problémy ve svém bezprostředním okolí, přirozenou motivací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem.

Dítě řeší problémy, které je schopno samo vyřešit – známé a opakované situace se snaží řešit samostatně, nebojí se chybovat.

Dítě rozlišuje a volí mezi funkčními a nefunkčními řešeními.

Při myšlenkových operacích volí dítě logické, matematické i empirické postupy, pochopí jednoduché algoritmy a užívá je v dalších, obdobných situacích.

Komunikativní kompetence

Dítě se dokáže vyjadřovat různými prostředky (verbálními, neverbálními, umělecky apod.), vhodně formuluje věty, samostatně vyjadřuje své sdělení, adekvátně reaguje a vede smysluplný dialog a rozšiřuje svoji slovní zásobu.

Dítě je schopno domlouvat se gesty i slovy, užívá symboly a rozumí jejich významu a funkci. V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu.

Dítě dovedně užívá informativních a komunikačních prostředků, které má ve svém okolí (kniha, časopis, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika apod.).

Sociální a personální kompetence

Dítě se samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit a vyjádřit svůj názor.

Dítě se ve své skupině dokáže prosadit i podřídí. Umí se domluvit a spolupracovat při skupinových aktivitách, je schopné vyjednávat, hledat kompromis, napodobuje prosociální chování ostatních.

Dítě chápe, že nespravedlnost, agresivita a ubližování se nevyplácí, a že konflikty se lépe řeší vzájemnou dohodou. Dokáže se ubránit projevům násilí jiných dětí.

V neznámých situacích a v komunikaci s neznámými lidmi se dítě chová obezřetně.

Dítě chápe odlišnost a individualitu a respektuje je.

Činnostní a občanské kompetence

Dítě se učí svoje hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat. Identifikuje své silné a slabé stránky a umí s nimi pracovat.

Dítě má zájem o druhé i o své okolí.

Dítě chápe, že zájem o činnost, aktivita a účast vedou k přínosu, kdežto lhostejnost, lenost a neúčast může mít své nepříznivé důsledky. Nese následky svého jednání – má elementární představu o tom, co je v souladu a v rozporu s hodnotami svého sociokulturního prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

Dítě získá znalosti a dovednosti důležité pro podporu psychického i fyzického zdraví, pocit bezpečí, své osobní pohody i pohody okolí. Osvojuje si základní poznatky o svém těle, jeho zdraví, pohybových činnostech apod., vytváří si návyky zdravého životního stylu.

Rozvoj a užití všech smyslů.

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč (receptivní komunikační schopnosti a dovednosti, rozvoj řečové a komunikační produkce a kultivovaného projevu, rozvoj předčtenářské gramotnosti)

Kognitivní schopnosti (rozvoj tvořivosti, paměti a pozornosti, vytváření pozitivního vztahu k učení, vytváření základu práce s informacemi)

Sebepojetí, city, vůle (schopnost vytváření, rozvoje a prožití citových vztahů, mravního a estetického vnímání, rozvoj schopnosti identifikace a vyjádření svých pocitů, sebeovládání)

Dítě a ten druhý

Dítě si osvojuje a rozvíjí základní dovednosti pro navazování vztahů s vrstevníky a dospělými, a jejich pěstování.

Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem.

Rozvoj interaktivních komunikačních dovedností, ochrany osobního soukromí sebe i jiných.

Dítě a společnost

Rozvoj společenského i estetického vkusu, schopnosti začlenění se do sociokulturního prostředí.

Děti se seznamují se sociokulturním prostředím, vytváří si základy aktivního přístupu ke světu a svému okolí.

Dítě a svět

Rozvoj úcty a respektu k životu ve všech jeho formách.

Děti si vytvářejí základní povědomí o svém širším okolí, jeho rozmanitosti a proměnách, učí se o toto okolí pečovat a chránit jej. Chápou, že lidská aktivita může prostředí chránit i mu škodit.

Nabídka činností:

pracovní a výtvarné činnosti s vánoční a zimní tematikou

spontánní dětské hry

hudební a hudebně pohybové hry

vánoční koledy, básničky a písničky se zimní tematikou

poslech vánočních příběhů, poslech a vyprávění pohádek

komentování zážitků

preventivní logopedické chvíle – artikulační, dechová a logopedická cvičení

grafomotorická cvičení

dramatizace pohádek

přímé pozorování přírody

námětové hry a činnosti

smyslové a psychomotorické hry

zdravotní cvičení

relaxační a odpočinkové činnosti

6.3 Zelené jaro

Časové období: BŘEZEN–DUBEN

V tomto období se děti seznamují s jarními svátky a tradicemi. Poznávají jarní květiny a probouzející se přírodu, osvojují si poznatky o zvířatech a jejich mláďatech. Seznamují se se základy dopravních pravidel a bezpečnosti dopravy a chování na silnici, dopravními prostředky apod.

Nabídka témat:

Knížko řekni mi

Děti rozvíjí své vědomosti v oblasti literatury. Učí se pojmenovat typy knih a umí určit jejich charakteristiku i funkci. Děti získávají kladný vztah i úctu ke knihám a četbě, uvědomují si jejich důležitost. Děti rozvíjí vlastní fantazii, zajímají se, zkoumají.

Kompetence k učení: dítě rozděluje knihy podle jejich charakteristických vlastností

Kompetence k řešení problémů: dítě umí samostatně zakročit, když vidí špatné zacházení s věcmi (knihami), vyřeší problém, umí jej pojmenovat a zdůvodnit

Kompetence komunikativní: dítě se učí novým pojmům, rozšiřuje slovní zásobu, rozumí čtené formě jazyka

Dítě a jeho psychika: dítě dokáže se sebevědomě vyjadřovat, věří si, je otevřený diskuzím

Dítě a jeho psychika: dítě rozvíjí svou fantazii, umí vyjádřit své představy, dokáže rozeznat smyšlené od reality

Dítě a společnost: dítě si uvědomuje hodnotu knih; dokáže ocenit práci, která za tím stojí

Dítě a svět: dítě získává povědomí o tom, jakým způsobem a z čeho se knihy vyrábí, kdo všechno se na výrobě knihy podílí

Přišlo jaro do vsi

Děti poznávají základní i podrobnější znaky jara, zkoumají změny v přírodě. Získávají vědomosti o funkci jara i u zvířat a jejich období k páření. Děti tráví více času venku a poznávají tyto změny v přirozeném prostředí. Nabývají nových vědomostí o jarních činnostech (úklid po zimě, sázení některé zeleniny a ovoce, péče o zahradu apod.). Poznávají změny v přírodě mezi uplynulou zimou a nově přichozím jarem.

Kompetence k učení: dítě nabyvá vědomostí o změnách v přírodě začátkem jara; zkoumá a objevuje přímo v přírodě

Kompetence komunikativní: dítě se zajímá, nebojí se klást otázky, chce sdělit vlastní poznatky

Kompetence sociální a personální: dítě je ohleduplné k ostatním dětem, snaží se dobrat k výsledkům společnou cestou, nebojí se práce ve skupině

Kompetence činnostní a občanské: dítě dokáže odhadnout rizika svých činů ve vztahu k sobě i okolí

Dítě a jeho tělo: dítě vnímá pocitové teplotní změny; dokáže určit, zda je teplo nebo zima; umí se vhodně obléct a přizpůsobit se danému počasí

Dítě a jeho psychika (3. sebepojetí, city, vůle): dítě se dokáže vcítit/vžít a jednat podle zažitých pravidel ke svému okolí i přírodě

Dítě a svět: dítě se seznamuje s prostředím, ve kterém žije; se změnami v přírodě

dítě pečuje o zahradu; má zájem o zlepšení a zkrášlení prostor, která navštěvuje; nebojí se zapojit do činností (zalévání, práce s hlínou, hrabání, úklid apod.)

Já jsem malý zajíček

Děti si osvojují znalosti velikonočních tradic u nás i ve světě. Děti se účastní velikonočních tvoření, sdílí vlastní zážitky, uvědomují si původ tradic a podstatu jejich zachování.

Kompetence k učení: dítě se zajímá o tradice; orientuje se a vnímá co se kolem něj děje; učí se novým praktickým dovednostem

Kompetence komunikativní: dítě si dokáže zapamatovat delší text (báseň, píseň); rádo sděluje vlastní zážitky a zkušenosti

Kompetence sociální a personální: dítě respektuje zájmy a potřeby ostatních dětí, umí se vcítit do situace/problému jiné osoby

Kompetence činnostní a občanské:

dítě se učí organizovat svou činnost; dokáže vyhodnotit správné postupy a jednání

dítě se zajímá o své okolí a jeho vývoj; uvědomuje si původ tradic a podstatu jejich zachování

Dítě a jeho tělo: dítě zdokonaluje hrubou i jemnou motoriku při vykonávání praktických a výtvarných činností

Dítě a jeho psychika (jazyk a řeč): dítě zdokonaluje svůj projev, dbá na jeho kultivaci

Dítě a jeho psychika (poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace): dítě rozvíjí tvořivé myšlení při vykonávání praktických a výtvarných činností

Dítě a jeho psychika (sebepojetí, city, vůle): dítě dokáže zhodnotit svoji činnost; dokáže se radovat z úspěchu; má zájem o zlepšení svých dovedností

Dítě a ten druhý: dítě dokáže ocenit práci druhé; má zájem o pomoc vrstevníkům i dospělým

Dítě a společnost: dítě získává povědomí o kultuře, tradicích a zvycích ve svém blízkém okolí a aktivně se zapojuje.

Nasedat, jedem!

Děti rozšiřují své vědomosti v oblasti dopravních prostředků, učí se novým pojmům a umí určit, kde se daný dopravní prostředek pohybuje. Děti získávají povědomí o tom, čím je dopravní prostředek poháněn a vnímají i nepříznivý dopad na ovzduší a životní prostředí. Děti zkoumají, zajímají se a snaží se najít vlastní pohled na tuto problematiku.

Kompetence k učení: děti se učí pojmenovat dopravní prostředky, jaký je účel dopravních prostředků; určují, kde se daný prostředek vyskytuje a čím je poháněn

Kompetence k řešení problémů: děti vnímají nepříznivý dopad spalování pohonných hmot na ovzduší a životní prostředí; zkoumají, zajímají se a snaží se najít vlastní pohled na tuto problematiku

Kompetence sociální a personální: děti se učí být tolerantní a trpělivý při cestě v MHD, dbají na pravidla, pouští sednout starší nebo handicapované lidi

Kompetence činnostní a občanské: děti ví, že není jedno, v jakém prostředí žijí a uvědomují si, že se svým chováním na něm podílí a že jej můžou ovlivnit

Dítě a jeho psychika (poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace): děti samostatně určují a v praxi poznávají určité dopravní prostředky; dokážou vyhodnotit, k jakému účelu dopravní prostředek slouží a na jakém povrchu jezdí

Dítě a jeho psychika (sebepojetí, city, vůle): dětem není lhostejné jejich blízké okolí a příroda; vymýšlí řešení, jak eliminovat znečištěnou ovzduší

Dítě a svět: děti chápou, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Pozor, zebra!

Děti se seznamují s pravidly dopravy a bezpečnosti při pohybu v prostorách dopravní komunikace. Děti se snaží vyhodnotit správné řešení a postup při prevenci před nebezpečím.

Kompetence k učení: děti se aktivně učí pravidlům v dopravě (chodci); učí se rozeznávat dopravní značky a samostatně vyhodnotit a řešit jednodušší dopravní situace

Kompetence sociální a personální: děti se učí ohleduplnosti a respektu k druhým lidem; mají zájem o jejich bezpečí a pohodu

Kompetence činnostní a občanské

děti odhadují rizika svých nápadů, uvědomují si svoji zodpovědnost při rozhodování a jednání v dopravní situaci

děti dbají na osobní zdraví a bezpečí a jsou ohleduplné ke druhým lidem

Dítě a jeho tělo: děti si zdokonalují fyzickou zdatnost, učí se chůze po nerovném/zúženém terénu

Dítě a jeho psychika (poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace): děti dokážou vyhodnotit správná řešení při dopravních situacích

Dítě a jeho psychika (sebepojetí, city, vůle): děti mají zájem o vlastní bezpečí; vyhodnocují své slabé a silné stránky

Dítě a svět: děti se seznamují se zažitými pravidly; dokážou se přizpůsobit změnám v jejich okolí

Ten dělá to a ten zas tohle

Děti se seznamují s rozmanitými druhy profesí. Umí určit, co člověk k dané profesi potřebuje a kde se tato profese vykonává. Děti si uvědomují důležitost a potřebnost daných profesí.

Kompetence k učení: děti mají zájem o nové poznatky; využívají vlastních zkušeností a poznatků

Kompetence komunikativní: děti se dokážou vyjádřit bez zábran; navazují na společnou diskuzi; umí se vyjádřit verbální i neverbální formou (využívají výtvarné, dramatické aj. dovednosti)

Kompetence sociální a personální: děti se zajímají o činnost druhých lidí; nebojí se klást otázky

Kompetence činnostní a občanské: děti si uvědomují důležitost profesí a jejich nezbytnost v životě; umí určit, co k výkonu dané profese člověk potřebuje

Dítě a jeho tělo: děti objevují a zkouší nové praktické činnosti; objevují své slabé a silné stránky a učí se trpělivosti

Dítě a jeho psychika (jazyk a řeč): děti mají zájem o rozvíjení diskuzí, chápou, že být komunikativní a klást otázky je pro ně přínosem

Dítě a jeho psychika (sebepojetí, city, vůle): děti poznávají sebe sama; mají představu o své budoucí profesi a dokážou tuto volbu profese odůvodnit

Dítě a ten druhý: děti dokážou ocenit práci druhých lidí; umí se v kolektivu (MŠ, třída, rodina atd.) podpořit

Dítě a společnost: děti se seznamují s rozmanitostí profesí, místy jejich vykonávání a dalšími jejich charakteristikami

Rozvíjej se poupátko

Děti pozorují velké změny v přírodě, které s sebou přineslo jaro. Děti se učí rozeznat rostliny v tomto období, učí se určit jejich charakteristiku a vzájemnou odlišnost (květ, listy...). Děti získávají znalosti o způsobu života a životního cyklu rostlin. Děti se učí vzájemné symbióze s rostlinami a pečují o ně.

Kompetence k učení: děti se učí poznávat rostliny; snaží se podrobně popsat jejich charakteristiku (co vidí); vyhodnocují a určují funkci i užitek z daných rostlin

Kompetence komunikativní: děti rozšiřují svou slovní zásobu v oblasti rostlin; nebojí se podílet na společné diskuzi

Kompetence činnostní a občanské: děti společně pečují o rostliny/zeleninu na zahradě, mají zájem o společnou činnost a pomáhají si navzájem

Dítě a jeho tělo: děti si osvojují praktické činnosti při péči o zahradu

Dítě a jeho psychika (sebepojetí, city, vůle): děti jsou schopny vytvářet si citové vztahy k přírodě a plně je prožívat; nebojí se city projevovat navenek

Dítě a svět: děti si osvojují poznatky a dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí; děti si vytváří povědomí o tom, že jsou součástí přírody, Země, života apod.

Ze života hmyzu

Děti podrobněji zkoumají život hmyzu. Seznamují se s oblastmi, kde se konkrétní hmyz nachází (les/pole/louka/rybník...) a okolními vlivy. Děti získávají pozitivní vztah k přírodě a snaží se ji chránit.

Kompetence k učení: děti zkoumají v přírodě a mají zájem, učit se novým poznatkům

Kompetence komunikativní: děti ovládají řečové vyjadřování, mluví v souvětích; umí samostatně vyjádřit svůj názor a myšlenky; klade otázky bez ostychu a zábran

Kompetence činnostní a občanské: děti odhadují rizika svých nápadů; nebojí se chybovat, ale umí nést odpovědnost za chybné činy

Dítě a jeho tělo: děti se zdokonalují v jemné motorice (koordinace oka a ruky)

Dítě a jeho psychika (jazyk a řeč): děti naslouchají, chtějí porozumět, vnímají při individuálních i skupinových aktivitách, mají zájem se učit novým věcem a radují se z objevování

Dítě a jeho psychika (sebepojetí, city, vůle): děti rozvíjí schopnost sebeovládání a trpělivost

Dítě a svět: děti si vytváří podrobnější povědomí o přírodním prostředí v jejich blízkém okolí; všímají si vlivů přírody i jeho postupných změn; děti se učí bezpečnosti při kontaktu s nebezpečným hmyzem (sršeň, vosa, včela, komár, klíště)

Svět kolem dokola

Děti nabývají nových poznatků o světě, různosti kultur a náboženství, teplotních podmínkách apod. Srovnávají a poznávají odlišnosti mezi prostředím, kde žijí a světem za ním. Děti sdílí vlastní zkušenosti z návštěvy těchto míst.

Dále děti získávají nové vědomosti o prostředí ve vesmíru, jiných planetách v něm a lidské aktivitě ve vesmíru.

Kompetence k učení: děti získávají poznatky o světě, různosti kultur a náboženství, teplotních podmínkách apod.

Kompetence komunikativní: děti dovedou využít informativní a komunikativní prostředky (tj. knížky, encyklopedie, časopisy apod.); děti ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit

Kompetence sociální a personální: děti jsou obezřetní při setkání s cizí osobou a řídí se pravidly bezpečnosti; děti si uvědomují různost lidí, kultur atd.; umí být tolerantní k jejich odlišnostem

Kompetence činnostní a občanské: děti se seznamují s lidskými hodnotami, normami a morálními pravidly

Dítě a jeho psychika (jazyk a řeč): děti rozvíjí komunikativní dovednosti (verbální i neverbální) a kultivovaný projev

Dítě a ten druhý: děti chrání své osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými; má zájem o druhé

Dítě a společnost: děti si vytváří povědomí o existenci ostatních kultur a národností; respektují a tolerují odlišnosti lidí, jiných kultur, národností atd.

děti získávají povědomí o kultuře a výtvarném umění ve světě a umí jej ocenit

Dítě a svět: děti poznávají jiné kultury

Má vlast

Děti získávají podrobné vědomosti o České Republice a svém blízkém okolí. Seznamují se s národními symboly, přírodou, kulturou a hodnotami.

Kompetence k učení: děti se aktivně zajímají i prostředí, kde žijí; mají zájem jej poznávat; mají k němu pozitivní vztah

děti se učí novým podrobnějším poznatkům o České Republice

Kompetence sociální a personální: děti mají zájem o spokojené soužití s druhými lidmi; vytváří si kladné vztahy s vrstevníky i dospělými

Kompetence činnostní a občanské: děti ví, že není jedno, v jakém prostředí žijí, uvědomují si, že se svým chováním na něm podílí a že jej můžou ovlivnit

Dítě a jeho psychika (jazyk a řeč): děti získávají kladný vztah k rodnému jazyku, mají zájem se zdokonalovat a rozšiřovat svou slovní zásobu

Dítě a jeho psychika (sebepojetí, city, vůle): děti se seznamují s hodnotami pojíci se s místem, kde žije, vytváří si kladný vztah k němu

Dítě a společnost: dítě rozvíjí základní kulturně společenské postoje, návyky a dovednosti

dítě rozvíjí společenský i estetický vkus

Dítě a svět: děti si vytvoří povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Dítě soustředěně pozoruje a zkoumá, vnímá souvislosti a užívá jednoduchých znaků a symbolů.

Dítě má základní poznatky o svém sociokulturním a přírodním prostředí.

Kompetence k řešení problémů

Dítě konkretizuje své předmatematické představy, užívá číselných pojmů a vnímá elementární matematické souvislosti.

Dítě problémy raději řeší, než by se jim vyhýbalo.

Komunikativní kompetence

Při komunikaci užívá dítě verbálních i neverbálních komunikačních projevů, rozumí jejich významu a zná jejich funkci.

Dítě ovládá předčtenářské dovednosti.

Dítě aktivně využívá běžně dostupné zdroje informací (kniha, encyklopedie apod.).

Sociální a personální kompetence

Dítě svým individuálním dětským způsobem projevuje empatii a ohleduplnost vůči druhým, pomáhá slabším a rozpozná nevhodné chování. Dokáže se ve společnosti prosadit i podřídít, spolupracuje a hledá kompromisy.

Dítě je tolerantní k individuálním odlišnostem.

Činnostní a občanské kompetence

Dítě se aktivně zajímá o ostatní i dění kolem sebe.

Dítě má elementární představu o tom, co je a co není v souladu se základními hodnotami lidství. Má zájem o ochranu a zachování svého životního prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti dětí, vytváření návyků zdravého životního stylu.

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč (rozvoj komunikačních dovedností a kultivace řečového projevu, rozvoj receptivní i produktivní složky řeči)

Kognitivní schopnosti (elementární poznatky o znakových systémech a jejich funkci – abeceda, číslice, vytváření pozitivního vztahu k učení, rozvoj smyslového vnímání)

Sebepojetí, city, vůle (rozvoj mravního a estetického cítění, schopnosti sebeovládání a ovlivňování situace kolem sebe, vytváření a prožívání citových vztahů).

Dítě s ten druhý

Rozvoj schopnosti spolupráce, ochrany soukromí, interaktivních a komunikačních dovedností.

Dítě a společnost

Vytváření povědomí o mezilidských vztazích a hodnotách, aktivního postoje ke světu a svému okolí.

Osvojení základních společenských návyků, dovedností a postojů.

Dítě a svět

Dítě chápe, že lidský činnost může chránit a pomáhat, ale také poškozovat a ničit.

Rozvoj sounáležitosti k okolnímu světu a úcty k životu.

Nabídka činností:

básničky a říkadla s jarní tematikou

přímé pozorování přírody a okolí

hudebně pohybové a hudební činnosti

výtvarné a pracovní činnosti s jarní tematikou

činnosti rozvíjející jazykové a řečové dovednosti dětí

rozhovory, sdělování zážitků

přirozená dětská cvičení – chůze, běh, lezení

hry a činnosti seznamující se zvířaty

četba a poslech pohádek a příběhů

hry a činnosti na téma dopravy

spontánní hra

hry a činnosti procvičující orientaci v prostoru, v rovině

preventivní logopedické chvílky

grafomotorická cvičení

6.4 Veselé léto

Časové období: KVĚTEN–ČERVEN

Cílem bloku je u dětí posílit kladný vztah k rodině. Osvojit si základní poznatky o členech rodiny a vztazích mezi nimi, oslavit společně Den matek i Den dětí. Seznámit se s povoláními, řemesly a pozorovat přírodu, měnící se z jara do léta – kvetoucí stromy, aktivní hmyz apod.

Nabídka témat:

Bude ze mě prvňáček

Kompetence k učení: dítě je schopno uplatnit získanou zkušenost v praxi. Zajímá se o dění kolem sebe. Zná své celé jméno, věk a adresu, kde bydlí.

Kompetence k řešení problémů: dítě je schopno se s ostatními domluvit, uzavřít kompromis. Nebojí se na cokoli zeptat a požádat o pomoc.

Komunikativní kompetence: dítě mluví v souvislých větách. Používá aktivní slovní zásobu, rozšiřuje si pasivní slovní zásobu.

Sociální a personální kompetence: dítě dokáže snést následky svého chování. Dodržuje dohodnutá pravidla.

Činnostní a občanské kompetence: dokáže dokončit úkol. Je schopno přizpůsobit se daným okolnostem.

Dítě a jeho psychika: dítě dokáže komunikovat s dospělým. Je schopno naslouchat a vnímat, co se mu říká. Zajímá se o učení.

Dítě a ten druhý: dítě je schopno spolupracovat ve dvojici/ve skupině. Domluví se na společném řešení.

Dítě a společnost: dítě se řídí pravidly společenského, slušného chování.

Moji nejbližší

Kompetence k učení: dítě zná jména všech členů svojí rodiny. Ví, kdo rodinu tvoří.

Kompetence k řešení problémů: dokáže si říct o pomoc. Snaží se řešit problémy samostatně.

Komunikativní kompetence: dítě je schopno vést dialog. Nebojí se mluvit s dospělým. Dítě a jeho psychika: dítě se dokáže podělit s kamarádem, je nesobecké.

Dítě a ten druhý: dítě dokáže pomoci kamarádovi, říct si o pomoc.

Dítě a společnost: dítě se chová empaticky k druhým, má úctu ke starším lidem.

Kočky a kot'ata

Kompetence k učení: dítě zná názvy jednotlivých zvířat (samec, samice, mládě). Ví, jak se o zvířata starat, co potřebují ke svému životu.

Kompetence k řešení problémů: dítě ví, jak se chovat při setkání s volně pobíhajícími zvířaty.

Dítě a jeho tělo: dítě ví, že nesmí sahat na cizí zvířata bez dovolení/domluvy s dospělým.

Dítě a jeho psychika: dítě má úctu ke všem živým tvorům, nezabíjí je a neublíží jim.

Včelka Mája

Kompetence k učení: dítě dokáže poznat včelu, zná její typické znaky.

Kompetence k řešení problémů: dítě ví, co dělat při bodnutí hmyzem.

Komunikativní kompetence: dítě je schopno popsat problémovou situaci; vysvětlit, co se stalo.

Dítě a svět: dítě si uvědomuje důležitost včel ve světě.

Dítě a jeho psychika: dítě si uvědomuje, že se nemusí včel bát. Neublíží jim.

Dítě a ten druhý: dítě je schopno pomoc kamarádovi, zavolat paní učitelku.

Tam kde to neznám i neznám

Kompetence k učení: dítě se dokáže zorientovat v okolí MŠ.

Kompetence k řešení problémů: dítě ví, jak bezpečně přecházet silnici.

Komunikativní kompetence: dítě zná cestu do/ze školky, dokáže ji popsat. Dokáže říct, kde bydlí.

Dítě a ten druhý: dítě je schopno jít ve dvojici s kamarádem.

Dítě a společnost: dítě respektuje stanovená pravidla pohybu po chodníku/pozemní komunikaci a pravidla chování v okolí MŠ.

Mami, vezmi mě do ZOO

Kompetence k učení: dítě zná názvy jednotlivých exotických zvířat.

Kompetence k řešení problémů: dokáže zvíře poznat a přiřadit podle obrázku či jeho typických znaků.

Sociální a personální kompetence: dítě ví, jak se chovat v ZOO.

Dítě a ten druhý: dítě respektuje pravidla chování ke zvířatům.

Dítě a svět: dítě má pozitivní vztah ke všem zvířatům, neublíží jim. Ví, co potřebují ke svému životu.

Ten dělá to a ten zas tohle

Kompetence k učení: dítě zná jednotlivá povolání. Ví, co dělají jeho rodiče. Dokáže povolání popsat.

Kompetence k řešení problémů: dítě se nebojí udělat chybu, hledá její nápravu.

Komunikativní kompetence: dítě je schopno domlouvat se gesty, popsat danou situaci.

Dítě a ten druhý: dítě respektuje kamaráda.

Dítě a jeho psychika: nebojí se vyjádřit svůj názor.

Dítě a společnost: dítě má vybudované základní společenské a pracovní návyky.

Ať žije léto

Kompetence k učení: dítě dokáže popsat základní znaky ročních období (léta). Zná základní letní sporty/aktivity a dokáže je popsat.

Kompetence k řešení problémů: dítě ví, jak se bezpečně chovat u vody, v lese, na dovolené, ...

Kompetence činnostní a občanské: dítě si uvědomuje důsledky svého chování.

Dítě a ten druhý: dítě dbá pokynů dospělého.

Dítě a jeho psychika: dítě se chová obezřetně při setkání s cizími lidmi.

Maminka má svátek

Kompetence k učení: dítě zná jméno své matky a dokáže ji popsat (ví, jak vypadá).

Kompetence k řešení problémů: dítě se nebojí zeptat, říct si o pomoc.

Komunikativní kompetence: dítě je schopno říct, co potřebuje.

Dítě a jeho psychika: dítě pozná svou matku mezi ostatními lidmi.

Dítě a ten druhý: dítě je schopno respektovat autoritu dospělého.

Dítě a společnost: dítě se chová empaticky k druhým, má úctu ke starším lidem.

Táto, pojd' si hrát

Kompetence k učení: dítě zná jméno svého otce a dokáže ho popsat (ví, jak vypadá).

Kompetence k řešení problémů: dítě se nebojí zeptat, říct si o pomoc.

Komunikativní kompetence: dítě je schopno říct, co potřebuje.

Dítě a jeho psychika: dítě pozná svého otce mezi ostatními lidmi.

Dítě a ten druhý: dítě je schopno respektovat autoritu dospělého.

Dítě a společnost: dítě se chová empaticky k druhým, má úctu ke starším lidem.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Dítě klade otázky a aktivně na ně hledá odpovědi, všímá si, co se děje kolem něj a chce dějům a jevům porozumět. Poznává lidi kolem sebe, vnímá pokrok, který za celá rok udělalo.

Dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě – vyvíjí vlastní úsilí k nabytí nových poznatků a vědomostí. Soustředí se na svoji práci, dokončuje započatou práci, postupuje podle pokynů a dobere se k výsledkům práce.

Kompetence k řešení problémů

Dítě vnímá dění i problémy ve svém bezprostředním okolí a reaguje na ně.

Při řešení problémů užívá dítě logické, matematické i empirické postupy, chápe jednoduché algoritmy a užívá je v opakovaných situacích.

Zpřesňují se početní představy dětí, aktivně užívají matematické pojmy a vnímají základní souvislosti.

Komunikativní kompetence

Dítě aktivně ovládá předčtenářské dovednosti.

Dítě vnímá a případně se učí nové jazyky.

Sociální a personální kompetence

Dítě je schopno samostatně rozhodovat o svých činnostech, vytvářet si vlastní názor a vyjádřit jej.

Dítě si uvědomuje zodpovědnost za sebe i své chování.

Při setkání s cizími osobami je dítě opatrné a obezřetné, umí odmítnout situaci, která je mu nepříjemná.

Činnostní a občanské kompetence

Dítě plánuje, organizuje a vyhodnocuje své hry a činnosti.

Dítě chápe jevy, procesy a změny, které se dějí kolem něj a je schopno identifikovat přínosné a nepřínosné chování.

Dítě dbá na osobní zdraví sebe samého i ostatních kolem něj.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

Rozvoj a zdokonalování pohybových schopností a dovedností dítěte.

Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností a poznatků, důležitých pro podporu a ochranu zdraví.

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč (rozvoj receptivních a produktivních komunikačních schopností, osvojení základů předčtenářské gramotnosti)

Kognitivní schopnosti (rozvoj poznatků o znakových systémech – abeceda, číslice, rozvoj paměti a pozornosti, kultivace představivosti a fantazie)

Sebepojetí, city vůle (schopnost záměrně a vědomě řídit své chování, rozvoj schopnosti sebeovládání a vyjádření svého sdělení)

Dítě s ten druhý

Posilování prosociálního chování a vztahu k ostatním lidem, kooperativních dovedností a ochrany soukromí.

Dítě a společnost

Seznamování se sociokulturním prostředím, v němž dítě žije, rozvoj orientace v něm.

Osvojení základů multikulturní výchovy a základů mezilidských morálních hodnot.

Dítě a svět

Poznávání jiných ras, národů a kultur.

Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, přírodou a společností.

Osvojení základních poznatků k péči o své okolí a jeho ochraně a ochraně sebe sama.

Nabídka činností:

přirozená dětská cvičení – běh, chůze, lezení apod.

zdravotní cvičení

relaxační a odpočinková cvičení

výtvarné a pracovní činnosti – např. Den dětí, Den matek

básničky a říkadla

hry a činnosti seznamující s řemesly a povoláními

hry a činnosti na téma rodiny

námětové hry

činnosti rozvíjející jazykové a řečové dovednosti

poslech a četba příběhů a pohádek

preventivní logopedické chvíle

grafomotorická cvičení

Blokově nezařazená témata

Hody

Děti se seznamují s místními tradicemi a zvyklostmi, mají vztah k místu, kde žijí

- Děti vnímají umělecké a kulturní podněty, sledují se zájmem dramatické či hudební představení,
- dokážou hodnotit svoje zážitky (vyjádří, co se jim líbilo, co je zaujalo),
- mají povědomí o společenském i kulturním dění v jejich okolí,
- vyjadřují se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládají základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívají píseň, zahrají na hudební nástroj, sledují a rozlišují rytmus),
- ovládají dechové svalstvo, dokážou sladit pohyb se zpěvem,
- dokážou se nazpaměť naučit, zapamatovat a vybavit si krátké texty.

Kompetence k učení: děti se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

Kompetence k řešení problému: řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

Činnostní a občanské kompetence: dítě se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

Sociální a personální kompetence: dítě napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Ekologie

Děti mají základní povědomí o planetě Zemi, o ochraně přírody. Zúčastňují se aktivit spojených s environmentální výchovou, podílí se na péči o životním prostředí

- Osvojují si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, smysluplné, zajímavé a využitelné pro další učení a praxi
- podílí se na péči a ochraně životního prostředí (dbají o pořádek, čistotu, třídí odpad, starají se o živočichy, rostliny,
- rozlišují aktivity, které ŽP podporují a které poškozují (všímat si nepořádků a škod a upozorňovat na ně), odmítají se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech,
- děti jsou citlivé k živým bytostem, k přírodě i věcem.

Kompetence k učení: dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

Kompetence k řešení problémů: dítě užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů

Činnostní a občanské kompetence: dítě odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem; dítě chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky; dítě ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Plesová sezona

Děti mají povědomí o společenském chování, projevují své emoce, vnímají, že v životě mají své role.

- Děti přirozeně a bez zábrán komunikují s druhými, navazují a udržují dětská přátelství
- vnímají své city a dokážou je ovládat (např. u afektivní chování – zklidnit se, ztlumit vztek, zlost apod.),
- rozumí běžným neverbálním projevům u druhých, vnímají, co druhý potřebuje, chovají se ohleduplně, nabízejí pomoc,
- projevují své city (soucit, radost,...),
- uvědomují si, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, že odlišnosti u lidí jsou přirozené,
- odmítají komunikaci, která je jim nepříjemná
- uvědomují si svá práva a práva druhých a respektují je
- uplatňují své potřeby s ohledem na druhé
- chápou, že každý má ve společenství svou roli.

Kompetence k řešení problémů: dítě rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

Komunikativní kompetence: dítě se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

Sociální a personální kompetence: dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej; projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost; je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností; chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost,

agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence: dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Tělocvičný týden

Pohybové dovednosti, procvičování jemné a hrubé motoriky, grafomotoriky. Koordinace pohybů, dovednost zacházení s nástroji. Mít povědomí o prospěšnosti aktivního pohybu.

- Děti zvládají základní pohybové dovednosti, prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, na sněhu, ledu, apod.),
- dokážou zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji, sportovním náčiním a náradím, pracovními pomůckami,
- mají povědomí o významu aktivního pohybu, znají základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem,
- zachovávají správné držení těla,
- koordinují pohyby, dokážou je sladit s rytmem hudby
- dokážou napodobit jednoduchý cvik, pohyb podle vzoru, pokynu apod.

Kompetence k učení: dítě odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

Činnostní a občanské kompetence: dítě dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Babičko, vyprávěj

Cílem tématu je mít povědomí o pojmech spojených s knihou, vnímat a dále reprodukovat krátké texty, pohádky. Dokázat udržet pozornost, rozvíjet slovní zásobu a smysluplně se vyjadřovat.

- Děti dokážou smysluplně vyjadřovat své myšlenky, nápady, pocity ve vhodně zformulovaných větách a dokážou vést rozhovor.
- domluví se slovy i gesty, rozumí slyšenému (zachytí myšlenku, sledují děj, zopakují jej),
- učí se nová slova a aktivně je používají, učí se z paměti krátké texty
- dokážou sledovat a vyprávět příběh, popsat situaci,

- projevují zájem o knížky, poslouchají soustředěně četbu, hudbu, sledují divadlo, film apod.

Kompetence k učení: dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje

Komunikativní kompetence: dítě průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím; dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace je neustálý proces vyhodnocování podmínek vzdělávání a vzdělávacího procesu v Mateřské škole. Toto systematické vyhodnocování slouží ke zlepšení kvality vzdělávání dětí i vzdělávacích podmínek.

Oblast evaluace	Frekvence evaluace	Metody, techniky	Zodpovídá
Spolupráce pedagogů	denně	Ústní hodnocení	Pedagog
Nabízené činnosti	Denně	Ústní hodnocení	Pedagog
Vztah ve třídě, škole	Denně	Ústní hodnocení	Pedagog
Co se podařilo, příp. nepodařilo a proč	Denně	Ústní hodnocení	Pedagog
Spolupráce s rodiči	Denně	Ústní hodnocení	Pedagog
Materiální vybavení, pomůcky, hračky	Denně	Ústní hodnocení	Pedagog
Hodnocení tematických celků	Po skončení tematického celku	Písemné hodnocení (TVP)	Pedagog
Pololetní evaluace třídy	1 x ročně (vždy v lednu)	Písemné hodnocení (TVP)	Pedagog
Závěrečné hodnocení třídy	1 x ročně (vždy v červnu)	Písemné hodnocení (TVP)	Pedagog
Individuální rozvoj dítěte	Průběžně záznam 2x ročně (říjen, květen)	Ústní hodnocení, písemný záznam	Pedagog
Kvalita výchovně vzdělávacího procesu	Průběžně dle potřeby	Pozorování, rozbor činnosti, písemný záznam	Ředitelka

Denně ve třídě mezi pedagogy hodnotíme:

spolupráci pedagogů

nabízené činnosti

vztahy ve třídě, v mateřské škole

co se nám vydařilo, popř. nevydařilo

spolupráci s rodiči

materiální vybavení, pomůcky, hračky, podávají návrhy na obnovu a doplnění

Hodnocení tematických celků pedagogy:

z hlediska úspěšnosti

z hlediska naplňování vytyčených cílů

na základě evaluace tematických celků plánují pedagogové další činnosti a vytyčují nové cíle

Pololetní a závěrečné hodnocení třídy (pedagog):

které očekávané výstupy se podařilo naplnit

klima třídy, vzájemné vztahy

Hodnocení individuálního rozvoje dítěte pedagogy:

průběžně po celý školní rok

z hodnocení vychází při plánování dalších činností

hodnocení zapisují do záznamových archů o rozvoji dítěte nejméně 1x za pololetí

Hospitace u jednotlivých pedagogů provádí ředitelka dle aktuální potřeby.

K hodnocení podmínek školy i sebehodnocení se mohou zaměstnanci školy vyjádřit na jednotlivých poradách.

Pedagogové vzájemně chodí jeden druhému do tříd na náslechy pro inspiraci, zpětnou vazbu a rozšíření a zvýšení pedagogické zdatnosti.

Rodiče dětí mají ze zákona nárok na to být seznámeni s výsledky výchovně vzdělávacích činností a aktivit dítěte – k tomuto účelu užívá škola možnost individuální konzultace kdykoli po domluvě s učitelkou, na které jsou rodičům prezentovány veškeré výsledky a postupy, případně potíže dítěte. Na této konzultaci učitel ve spolupráci s rodiči stanoví případné další individuální postupy práce s dítětem.

8. SEZNAM PŘÍLOH

8.1 Očekávané výstupy

8.2 Aktuální personální obsazení Mateřské školy

8.3 Metodická příručka pro tvorbu PLPP a IVP

8.4 Záznamový arch pro diagnostiku dítěte

8.1 Očekávané výstupy

Tematický blok „**BAREVNÝ PODZIM**“

Očekávané výstupy:

- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
- Adaptovat se na život v MŠ
- Orientovat se bezpečně v novém prostředí
- Mít povědomí o uložení hraček
- Poznat základy chování ve společenství třídy
- Zvládat jednoduchou sebeobsluhu s hygienickými návyky
- Vědět, že ovoce a zelenina jsou součástí zdravého stravování
- Vědět, že příroda se mění v souvislosti s ročními dobami
- Znat některé části těla a jejich funkce
- Prohloubit zájem o péči o své zdraví, předcházení úrazům a nemocem

Tematický blok „**BÍLÁ ZIMA**“

Očekávané výstupy:

- základní pohybové dovednosti – pohybovat se na sněhu a ledu
- Učit se zpaměti krátké texty
- Sledovat a vyprávět pohádku
- Sledovat očima zleva do prava
- Najít v zimním období krásu přírody
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- Vytváření základů pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- Uvědomit si citovou vazbu k rodinným příslušníkům

Tematický blok „ZELENÉ JARO“

Očekávané výstupy:

- Získat povědomí o existenci národů, kultur různých zemí, o planetě Zemi, o Vesmíru
- Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- Chápat prostorové pojmy, základní číselné a matematické pojmy
- Vnímat, že je zajímavé dovídat se nové věci, projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- Chápat slovní vtip a humor
- Pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkci

Tematický blok „VESELÉ LÉTO“

Očekávané výstupy:

- Mít povědomí o způsobech ochrany svého zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
- Popsat situaci
- Poznat napsané své jméno
- Chápat slovní vtip a humor
- Vést rozhovor
- Řešit problémy, úkoly a situace, předkládat nápady
- Rozhodovat o svých činnostech
- Zorganizovat hru
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch
- Dodržovat pravidla her
- Všimnout si nepořádků a škod, upozorňovat na ně

8.2 Aktuální personální obsazení Mateřské školy

Pedagogičtí pracovníci:

Bc. et Bc. Jana Kadlecová – učitelka ve třídě Berušek

Mgr. Markéta Doležalová – učitelka ve třídě Soviček

Karolína Navrátilová – učitelka ve třídě Soviček

Kateřina Koudelová – učitelka ve třídě Veverek

Barbora Kis – učitelka ve třídě Veverek

Mgr. Daniela Sluková – ředitelka Mateřské školy, učitelka ve třídě Berušek

Asistent pedagoga:

Mgr. Lucie Pospíšilová

Provozní pracovníci:

Alena Březinová – úklid

Jana Kuglerová – úklid

Naděžda Navrátilová – výdej stravy

8.3 Metodická příručka pro tvorbu Plánu pedagogické podpory (PLPP)

PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY

Plán pedagogické podpory (PLPP) zpracovává škola v prvním stupni podpůrných opatření s cílem podpořit žáka, u kterého se projevují mírné obtíže ve vzdělávání, jako je například pomalejší tempo práce, drobné obtíže v koncentraci pozornosti, ve čtení, psaní či počítání a je potřeba úpravy školní výuky a domácí přípravy, metod, organizace a hodnocení nebo podpora zapojení do kolektivu, ale nejsou zde nutná podpůrná opatření vyššího stupně.

1. Obsah PLPP

Plán pedagogické podpory obsahuje stručný popis obtíží žáka, změn v postupech, metodách a organizace výuky, a hodnocení žáka. Stanovuje cíle a způsoby vyhodnocování účinnosti podpory a naplňování plánu.

Popis má být stručný a je záznamem pro všechny pedagogy, kteří s žákem pracují. S Plánem pedagogické podpory je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující.

2. Podpůrná opatření

Podpůrná opatření jsou definována školským zákonem a vyhláškou o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Podle rozsahu a obsahu se člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření různých stupňů lze vzájemně kombinovat.

- a) I. stupeň podpůrných opatření vždy navrhuje a poskytuje škola a patří mezi ně mimo jiné i **plán pedagogické podpory**.
- b) II. - V. stupeň navrhuje a metodicky provází v jeho naplňování školské poradenské zařízení a patří mezi ně mimo jiné i individuální vzdělávací plán.

Teprve pokud k naplnění vzdělávacích potřeb žáka a zmírnění jeho obtíží ve vzdělávání nepostačuje poskytování podpůrných opatření prvního stupně (například plán pedagogické podpory), doporučí škola žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení, ve kterém posoudí jeho speciální vzdělávací potřeby. Školské poradenské zařízení následně doporučí podpůrná opatření druhého až pátého stupně samostatně nebo v kombinaci různých druhů a stupňů na základě zjištěných konkrétních speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

3. Vzor plánu pedagogické podpory

Vzor plánu pedagogické podpory je uveden v příloze č. 3 k vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáku se speciálními vzdělávacími potřebami. Formulář Plánu pedagogické podpory (níže), který je v souladu s právními předpisy a slouží jako interaktivní šablona, zveřejňuje také v rámci metodické podpory Národní ústav pro vzdělávání na metodickém portálu rvp.cz.

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Jméno a příjmení žáka	Jméno a příjmení	
Škola	Škola, město, ulice	
Ročník	Ročník	
Důvod k přistoupení sestavení PLPP	Zde zaznamenejte hlavní důvody, které vás vedou k rozhodnutí zpracovat u žáka PLPP.	
Datum vyhotovení	Datum vyhotovení	
Vyhodnocení PLPP plánováno ke dni	Datum plánovaného vyhodnocení	

I. Charakteristika žáka a jeho/její obtíží

(silné, slabé stránky; popis obtíží; pedagogická, případně speciálně - pedagogická diagnostika s cílem stanovení úprav ve vzdělávání; aktuální zdravotní stav; další okolnosti ovlivňující nastavení podpory)

Zde vyplňte obtíže žáka, které vás vedly ke zpracování PLPP. Více viz závorka výše.

II. Stanovení cílů PLPP

(cíle rozvoje žáka)

Zde uveďte, na základě výše uvedených faktů, jakých cílů u žáka chcete dosáhnout.

III. Podpůrná opatření ve škole

(Doplňte konkrétní postupy v těch kategoriích podpůrných opatření, které uplatňujete.)

a) Metody výuky

(specifikace úprav metod práce se žákem)

Zde uveďte metody, které budete při podpoře žáka uplatňovat, abyste dosáhli stanovených cílů.

b) Organizace výuky

(úpravy v organizaci výuky ve školní třídě, případně i mimo ni)

Zde uveďte, jaké budete využívat změny v organizaci výuky žáka, abyste dosáhli stanovených cílů.

c) Hodnocení žáka

(vymezení úprav hodnocení, jak hodnotíme, co úpravami hodnocení sledujeme, kritéria)

Zde uveďte, jak upravíte hodnocení pokroku, aby podporovalo a napomáhalo dosažení cílů stanovených tímto PLPP.

d) Pomůcky

(učebnice, pracovní listy, ICT technika, atd.)

Zde uveďte, jaké pomůcky budete k naplnění cílů využívat.

e) Požadavky na organizaci práce učitele/lů

Zde uveďte, jaké požadavky máte na ostatní učitele, kteří vyučují žáka, aby bylo dosaženo stanovených cílů.

--

IV. Podpůrná opatření v rámci domácí přípravy

(popis úprav domácí přípravy, forma a frekvence komunikace s rodinou)

Zde uveďte, jak bude probíhat domácí příprava žáka, jak bude probíhat komunikace s rodinou, aby byla zajištěna realizace podpůrných opatření synergicky i v rámci domácí přípravy.

V. Podpůrná opatření jiného druhu

(respektovat zdravotní stav, zátěžovou situaci v rodině či škole - vztahové problémy, postavení ve třídě; v jakých činnostech, jakým způsobem)

Zde uveďte jiná podpůrná opatření.

VI. Vyhodnocení účinnosti PLPP**Dne:**

(Naplnění cílů PLPP)

Zde uveďte, jak se vám podařilo, s využitím stanovených kritérií, naplnit stanovené cíle, uveďte datum vyhodnocení.

Doporučení k odbornému vyšetření¹	☐ Ano	☐ Ne
	☐ PPP	☐ SPC ☐ SVP ☐ jiné: jiné

Role	Jméno a příjmení	Podpis a datum
Třídní učitel	Jméno a příjmení třídního učitele	
Učitel/é předmětu/ů	Jméno a příjmení učitele/ů	
Pracovník ŠPP	Jméno a příjmení pracovníka ŠPP	
Zákonný zástupce	Jméno a příjmení zákonného zástupce	

¹ Odpovídající zaškrtněte, případně doplňte.

8.4 Záznamový arch pro diagnostiku dítěte

Příloha 4 - Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v posledním roce předškolního vzdělávání

Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte v posledním roce předškolního vzdělávání

Jméno dítěte: Datum narození:

Data jednotlivých záznamů:

Jméno učitelky:

Dítě je v mateřské škole: **prvním – druhým – třetím – čtvrtým** rokem

Dítě **má – nemá** odloženou školní docházku

Kdy a jak záznamový arch používat

Dítě, které ukončuje předškolní období a které se ocitá na vstupu do povinného školního vzdělávání, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a učení, aby bylo způsobilé zvládat s uspokojením život ve školním prostředí, schopné samostatně se seberealizovat ve skupině vrstevníků a bez vážnějších problémů zvládat strukturované učení. V posledním roce docházky do mateřské školy je zapotřebí zaměřit se zejména na tyto oblasti a podporovat rozvoj dovedností, jejichž osvojení dítěti školní začátky usnadní.

Záznamový arch může sloužit k ověření toho, zda a v jaké míře si dítě potřebné dovednosti již osvojilo či nikoli. Práce s ním umožňuje, aby učitelka v průběhu celého předškolního roku mohla spolehlivěji sledovat pokroky, které dítě v jednotlivých dovednostech dělá či naopak nedělá a dle zjištění pak upravovala vzdělávací nabídku tak, aby dítěti v potřebných směrech včas poskytla maximální podporu a pomoc.

Záznamový arch je určen **pro nejstarší děti**, tedy ve věku **od 5 let**. Je vhodné uplatnit jej zejména u dětí, jimž byla **odložena povinná školní docházka**. Pro zachycení posunu a vzdělávacích pokroků dítěte i pro plánování cílené pedagogické práce s dítětem postačuje, bude-li hodnocení provedeno na začátku roku a během roku zopakováno (jednou či dvakrát, popř. častěji, dle toho, jak je u kterého dítěte, popř. v které dovednosti, zapotřebí). Opakování nám umožňuje průběžně ověřovat, zda a nakolik jsou naše pedagogická opatření účinná a podle toho pak plánovat další vzdělávací nabídku.

Arch slouží maximálně pro čtyři záznamy (má sloupce I. – IV.). Při práci s archem zapisujeme v příslušném sloupci k jednotlivým dovednostem, na jaké úrovni ji dítě zvládá. **Hodnotíme podle stupnice 1 – 4.** Pokud nemáme dostatek podnětů k tomu, abychom úroveň určité dovednosti zhodnotili, zapíšeme **N** (např. u dítěte, které se dostatečně neprojevuje, mluví špatně česky apod.). V další etapě se pak pokusíme skutečnost zjistit a údaj doplnit. Do rubriky **Poznámky** zapisujeme konkrétní podněty pro pedagogickou práci, popř. poznamenáme, nakolik byla naše opatření či intervence účinná. Můžeme ji využít také k upřesnění zápisu, popř. k uvedení jiných důležitých skutečností.

Stupnice pro hodnocení dítěte v jednotlivých dovednostech (způsobilostech):

- 1 – dosud nezvládá (má vážnější obtíže)**
- 2 – zvládá s vynaložením maximálního úsilí**
- 3 – přetrvávají problémy (občasné, dílčí)**
- 4 – zvládá spolehlivě, bezpečně**
- N – není hodnoceno (nelze říci, neprojevuje se)**

Při práci s tímto archem je třeba se řídit postupy a pokyny popsányými a doporučenými v Metodice na podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy. Výsledný záznam je **pracovním materiálem pedagoga**, který má dítě ve své péči a slouží výhradně k tomu, aby pedagog mohl citlivěji a spolehlivěji přizpůsobovat vzdělávání jeho individuálním potřebám a možnostem. **Je nutno zajistit, aby se záznam nedostal do nepovolených rukou či nebyl zneužit v neprospěch dítěte.**

Desatero předškolního dítěte

1. Praktická samostatnost (fyzický rozvoj a pohybová koordinace, sebeobsluha)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• Je dostatečně fyzicky vyspělé					
• jeho pohyby jsou koordinované (hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)					
• samostatně se obléká					
• je samostatné při jídle					
• je samostatné při zvládání pravidelných denních úkonů (hygiena, příprava či úklid pomůcek a hraček apod.)					
• dovede si samo poradit s běžnými problémy (např. uklidí po sobě papír od sušenky, srovná hračky aj.)					
• dokáže se postarat o své věci					

2. Sociální informovanost (orientace v prostředí, v okolním světě i v praktickém životě)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• vyzná se ve svém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky aj.)					
• rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se setkává (má základní poznatky o světě přírody i o životě lidí)					
• ve známém prostředí se pohybuje a vystupuje samostatně					
• s pomocí dospělého se dovede zorientovat v novém prostředí					
• dovede vyřídit drobný vzkaz					
• dokáže si vhodně říci o to, co potřebuje					
• odhadne nebezpečnou situaci, neriskuje					

3. Citová samostatnost (emoční stabilita, schopnost kontrolovat a řídit své chování)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• zvládá odloučení od rodičů (po určité část dne)					
• vystupuje samostatně, má svůj názor, dokáže vyjádřit souhlas i nesouhlas					
• projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách					
• reaguje přiměřeně na drobný neúspěch					

• dovede odložit přání na pozdější dobu					
• dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci					

**4. Sociální samostatnost
(soužití s vrstevníky, uplatnění se ve skupině vrstevníků, komunikace, spolupráce, spolupodílení se)**

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• uplatňuje základní společenská pravidla (umí pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se)					
• dovede se vcítit do potřeb druhého dítěte					
• dokáže vyslovit a obhajovat svůj názor					
• dokáže vyjednávat a dohodnout se					
• dovede se zapojit do práce ve skupině, bez projevů prosazování se či naopak nezúčastnění se					
• komunikuje a spolupracuje s ostatními dětmi					
• při skupinových činnostech se snaží přispět svým podílem					
• pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit					

5. Výslovnost, gramatická správnost řeči, slovní zásoba, bezproblémová komunikace

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• vyslovuje správně všechny hlásky					
• mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.					
• mluví gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)					
• rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v prostředí, má bohatou slovní zásobu konkrétních pojmů					
• běžně komunikuje s dětmi i dospělými, je schopno dialogu, v komunikaci si je jisté (nevyskytují se pravidelná nedorozumění)					
• rozumí pojmům vyjadřujícím časoprostorovou orientaci (např. nad, pod, dole, nahoře, dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký, dříve, později, včera, dnes atd.), zná bezpečně pojmosloví tvarů (kruh, čtverec, trojúhelník atd.) a správně těchto pojmů užívá					

6. Lateralita ruky, koordinace ruky a oka, držení tužky

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• upřednostňuje užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje					
• je zručné při zacházení s předměty, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí apod.)					
• tužku drží správně, tj. třemi prsty, s uvolněným zápěstím					
• dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, (popř. písmena)					

7. Diferencované vnímání (sluchová a zraková analýza a syntéza)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• rozlišuje podstatné znaky předmětů (rozlišuje barvy, tvary, figuru a pozadí)					
• rozlišuje zvuky (slyší hlásku ve slově)					
• dovede pracovat se strukturou slov (zvládá hrát slovní fotbal, odebere počáteční či konečnou hlásku ve slově, dovede vytleskat ve slově slabiky)					
• dokáže najít rozdíly na dvou obrazcích či na dvou podobných slovech					
• dovede složit obrázek z několika tvarů a slovo z několika slabik					
• postřehne změny ve svém okolí					

8. Logické a myšlenkové operace (porovnávání, třídění, řazení, číselné představy, řešení problémů)

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dovede porovnávat vlastnosti předmětů (velikost, tvar aj.)					
• dovede třídit předměty dle daného kritéria (roztřídí korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)					
• dovede seřadit předměty podle velikosti vzestupně i sestupně (např. pastelky)					
• vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků v rozsahu do pěti (deseti)					

• přemýšlí, uvažuje (odpovídá na položené otázky, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy)					
--	--	--	--	--	--

9. Záměrná pozornost, úmyslná paměť pro učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dovede soustředit pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.), neodbíhá od nich					
• soustředí se i na ty činnosti, které nejsou pro ně aktuálně zajímavé (které mu byly zadány)					
• dokáže si záměrně zapamatovat, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat					

10. Pracovní chování, soustředěná pracovní (učební) činnost, záměrné učení

	I.	II.	III.	IV.	Poznámky
• dokáže přijmout úkol či povinnost					
• dokáže postupovat podle pokynů					
• zadaným činností se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí k jejich dokončení					
• dovede odlišit hru od systematické práce					
• „nechá“ se získat pro záměrné učení					

Pracovní poznámky – závěry z jednotlivých etap hodnocení

Datum záznamu	Aktuální vzdělávací potřeby dítěte a závěry pro pedagogickou práci v další etapě

Závěrečné zhodnocení výsledků vzdělávacího úsilí¹:

1. U dítěte nejsou patrné žádné závažnější problémy pro zahájení povinné školní docházky.
2. U dítěte se objevují následující problémy (co konkrétně dítě nezvládá, ve kterých směrech potřebuje čas či cílenou pomoc).

Datum zápisu:

¹ Před vstupem dítěte do základní školy může učitelka na základě průběžně vedených poznámek celkem zhodnotit vývoj dítěte a jeho vzdělávací pokroky za celé předškolní období. Tím zhodnotí výsledky vzdělávacího úsilí a stejně tak může poměrně spolehlivě odhadnout vzdělávací předpoklady dítěte. Je dobře provést toto celkové zhodnocení dříve ještě před zápisem dítěte do základní školy a získat tak čas k tomu, aby bylo možno dítěti pomoci potřebné dovednosti ještě zdokonalit.